

1. CHEMINĖS MEDŽIAGOS/ PREPARATO IR BENDROVĖS/IMONĖS PAVADINIMAS Cheminės medžiagos, preparato pavadinimas *BAZINIO ALIUMINIO SULFATO TIRPALAS*Paskirtis *Pramonėje kaip koaguliantas gamtinių vandenų, skirtų pramonei ir žmogaus vartojimui, nuskaidrinimui, nutekamųjų vandenų valymui, popieriaus pramonėje.*Bendrovės/įmonės pavadinimas: *AB "ACHEMA"*Adresas: *Jonlaukio k., Ruklos sen., LT – 55550 Jonavos r., Lietuvos Respublika*Telefonas, faksas: *+370 349 56465, +370 349 52074*Telefonas skubiai informacijai suteikti *+370 349 56636, 56736 (I-VII visą parą).*Elektroninio pašto adresas: *opc@achema.com (I-IV 7⁰⁰-16⁰⁰, V 7⁰⁰-14⁰⁰).*Apsinuodijimų informacijos ir kontrolės biuro telefonas: *+370 5 2362052.***2. GALIMI PAVOJAI**Pavojai, susiję su užsidegimo arba sprogimo galimybe *Nedegus, nesproguos*Pavojai žmonių sveikatai, galimo poveikio pasekmės *Dirgina akis, kvėpavimo takus ir odą, patekęs ant odos ir į akis, gali sudirginti odą ir akių gleivinę, chemiškai nudeginti*Pavojai aplinkai ir galimos žalos pasekmės *Saugoti, kad dideliais kiekiais nepatektų į aplinką. Neįtrauktas į direktyvą 67/548/EEC.***3. SUDETIS/INFORMACIJA APIE KOMPONENTUS**Empirinė (molekulinė) formulė *Al₂(SO₄)₃ • 18 H₂O ir AlOHSO₄*Molekulinė masė *342*

Pavojingi komponentai

CAS Nr.	EINECS Nr. ELINCS Nr.	Cheminis pavadinimas	Koncentracija (%) produkto masės(tūrio)	Pavojingumo simboliai	Rizikos frazės
10043-01-3	233-135-0	Aliuminio sulfatas	25	X ₁	R 41

4. PIRMOSIOS MEDICINOS PAGALBOS PRIEMONĖS

Cheminės medžiagos, preparato patekimo į organizmą būdas:

[kvėpus *Nelakus*Patekus ant odos *Būtina nuplauti vandeniu. Pakeisti užterštus darbo rūbus.*Patekus į akis *Plauti švarių tekančiu vandeniu. Jei dirginimas nepaėina, kreiptis į gydytoją.*Prarijus *Plauti skrandį dideliu kiekiu vandens arba 2 % geriamosios sodos tirpalu. Jei dirginimas nepaėina, kreiptis į gydytoją.*Priemonės, kurių gali imtis tik gydytojas: *Skrandžio plovimas, vidurius laisvinančios priemonės, medikamentų skyrimas.***5. PRIEŠGAISRINĖS PRIEMONĖS**Tinkamos gaisro gesinimo priemonės *Tirpalas nedegus.*Netinkamos gaisro gesinimo priemonės *Tirpalas nedegus.*Pavojingos medžiagos, išsiskiriančios iš cheminės medžiagos, preparato degimo metu, degimo produktai, dujos *Tirpalas nedegus.*Asmeninės apsauginės priemonės *Tirpalas nedegus.***6. AVARIJŲ LIKVIDAVIMO PRIEMONĖS**Kolektyvinės apsaugos ir asmeninės apsauginės priemonės *Naudoti asmenines apsaugos priemones, nurodytas 8 punkte.*Aplinkos teršimo prevencijos priemonės *Saugoti nuo pasklidimo*Cheminės medžiagos, preparato surinkimo (susėmimo) ir neutralizavimo (nukenksminimo) būdai ir priemonės *Išsipylęs tirpalas surenkamas asenizaciniais automobiliais ir išvežamas į sąvartyną, gruntas neutralizuojamas soda ar kita šarmine medžiaga ir išvežamas į sąvartyną***7. NAUDOJIMAS IR SANDĖLIAVIMAS**

Reikalavimai ir rekomendacijos naudojimui:

Reikalavimai sandėliavimui *Sandari, korozijai atspari tara. Vengti aerozolių ir dulkių (išdžiūvus tirpalui) susidarymo, o jiems susidarius – naudoti tinkamas kvėpavimo apsaugos priemones (filtruojantys respiratoriai ir pan.)*Netinkamos (nesuderinamos) kartu sandėliuoti cheminės medžiagos *Nenustatyta*Nurodymai dėl ribinio cheminės medžiagos, preparato kiekio, galimo sandėliuoti nurodytomis sąlygomis *Kaip ardanti medžiaga (pH~2,5) pagal LR aplinkos ministro įsakymą Nr. 221 1999 m. liepos 19 d.*Reikalavimai cheminės medžiagos, preparato pakuotei *Korozijai atspari tara.***8. POVEIKIO PREVENCIJA.**Cheminės medžiagos, preparato komponento ribinis dydis darbo aplinkos ore: *Nenustatyta.*

Techninės priemonės:

Kvėpavimo takų apsauginės priemonės *Tirpalas. Vengti aerozolių ir dulkių (išdžiūvus tirpalui) susidarymo, o jiems susidarius – naudoti tinkamas kvėpavimo apsaugos priemones (filtruojantys respiratoriai ir pan.)*Rankų ir odos apsauginės priemonės *Guminės pirštinės*Akių apsauginės priemonės *Apsauginiai akiniai*Kitos odos apsauginės priemonės *Darbo drabužiai, guminė darbo avalynė*Asmens higienos priemonės *Po darbo nusiprausti*

9. FIZIKINĖS IR CHEMINĖS SAVYBĖS Agregatinė būsena *Skysta*Juslinės savybės *Bespalvis, galimas nedidelis gelsvas atspalvis ir drumstumas*Vandenilio jonų koncentracijos vertė, pH *ne mažesnis kaip 2,5*Virimo temperatūra ar intervalas °C *Netaikoma*Degumas *Tirpalas nedegus*Savaiminio užsiliepsnojimo temperatūra °C *Tirpalas nedegus*Pliūpsnio temperatūra °C *Tirpalas nedegus*Sprogumo ribos: *Netaikoma*

Žemutinė, tūrio %

Viršutinė, tūrio %

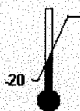
Oksidavimosi savybės *Nenustatyta*Užšalimo, lydymosi temperatūra *-20 °C*Garų slėgis, kPa *Netaikoma*Specifinė masė, tankis, g/cm³ *ne mažesnis kaip 1,2*Tirpumas (vandenyje, riebaluose) *Skiedžiasi vandeniui.*

Pasiskirstymo koeficientas

(n-oktanolis vanduo) *Nenustatytas*Klampumas *Nenustatytas.*Garų specifinis tankis *Netaikoma*Garavimo greitis *Nenustatytas***10. STABILUMAS IR REAKTINGUMAS**Cheminis stabilumas ir pavojingos cheminės reakcijos *Standartinėmis sąlygomis stabilus*Vengtinios aplinkos sąlygos ir cheminės medžiagos, sukeliančios pavojingas chemines reakcijas *Žemesnė kaip -20 °C temperatūra*Skilimo produktai *Žr. 5 skyrių*Stabilizatorių reikmė *Nereikia.*Egzoterminės reakcijos galimybė *Netaikoma*Nestabilūs skilimo produktai *Netaikoma***11. TOKSIKOLIGINĖ INFORMACIJA**

Ūmus toksiškumas bandomiesiems gyvūnams

Prarijus LD₅₀ - 6207 mg/kg pelėmsPer odą LD₅₀ *Nėra duomenų*Įkvėpus LC₅₀ *Nėra duomenų*Dirginimas *Dirgina, kaip esdinanti medžiaga (pH ~2,5)*Pasklidimas *Nėra duomenų*Lėtinis poveikis bandomiesiems gyvūnams *Nenustatytas*Poveikis žmonėms *Ardantis, dirgina akis ir odą. Prarijus dirgina burnos gleivinę ir virškinimo traktą.*Kancerogeniškumas *Nenustatytas*Mutageniškumas *Nenustatytas*Toksiškumas reprodukcijai *Nenustatytas***12. EKOLOGINĖ INFORMACIJA**Cheminės medžiagos, preparato savybės, galinčios daryti poveikį aplinkai *Neleisti pasklisti į aplinką.*Ekotoksiškumas Žuvis: LC₅₀ 235 mg/l /96 h (*Gambusia affinis*). (pagal ištirpusio Al³⁺ jonus).Judrumas *Nenustatytas*Išsilaikymas ir skilimas (biodegradacija) aplinkoje *Neorganiniams junginiams netaikoma.*Bioakumuliacija *Nenustatyta*Duomenys apie kitus poveikius *Medžiagos turinčios Al³⁺ ir SO₄²⁺ jonų yra pavojingos vandens organizmams.*Žuvis – nuo 0,55 mg/l, vėžiagyviams – nuo 136 mg/l, dumbliams – nuo 1,5 mg/l (kiekiai ištirpusiam Al³⁺).Žuvis – nuo 7 mg/l, bakterijoms – nuo 2,5 mg/l (kiekiai ištirpusiam SO₄²⁺).**13. ATLIKŲ TVARKYMAS**Reikalavimai *Atliekų neišmesti į aplinką*Cheminės medžiagos, preparato atliekų, užterštų pakuočių šalinimo būdai *Išsipylęs produktas surenkamas asenizaciniais automobiliais ir išvežamas į sąvartyną, gruntas neutralizuojamas ir išvežamas į sąvartyną, pakuotės utilizuojamos pagal galiojančias taisykles.***14. INFORMACIJA APIE GABENIMĄ**

Norminio dokumento pavadinimas	Cheminės medžiagos, preparato pavadinimas	Pavojingo krovinio kodas	Pavojingumo klasė	JT numeris	Pakuotės grupė
RID/ADR IATA,IMO	Bazinio aliuminio sulfato tirpalas	—	—	—	—
		Neklasifikuotas kaip pavojingas kroviny			

15. INFORMACIJA APIE REGLAMENTAVIMĄ

- Teisės norminiai aktai, reglamentuojantys cheminės medžiagos, preparato klasifikaciją, ženklimą, naudojimo ribojimą, darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus, ribines vertes darbo aplinkoje, atliekų tvarkymą ir kt.;
- Pagal galiojančią "Pavojingų cheminių medžiagų ir preparatų klasifikavimo ir ženklavimo tvarką";
- Pagal galiojančią "Saugos duomenų lapo reikalavimų ir jo pateikimo profesionaliems naudotojams tvarką";
- Pagal higienos normą HN 23:2007 "Cheminių medžiagų profesinio poveikio ribiniai dydžiai. Matavimo ir poveikio vertinimo bendrieji reikalavimai";
- Pagal higienos normą HN 36:2002 "Draudžiamos ir ribojamos medžiagos";
- Pagal galiojančius "Darbuotojų apsaugos nuo cheminių veiksnių darbe nuostatus" ir "Darbuotojų apsaugos nuo kancerogenų poveikio darbe nuostatus";
- Pagal galiojančią "Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymą";
- Pagal galiojančią "Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymą";
- Pagal galiojančias "Atliekų tvarkymo taisyklės";
- Pagal galiojančias "Lietuvos Respublikos parduodamų daiktų (prekių) ženklavimo ir kainų nurodymo taisykles".

Informacija, nurodyta cheminės medžiagos, preparato pakuotės (taros) etiketėje:

Pavojingumo simboliai X_1 – Dirginantis;

R frazių sąrašas:

R 41 Gali smarkiai pažeisti akis;

S frazių sąrašas:

S 24/25 Vengti patekimo ant odos ir į akis;

S 26 Patekus į akis nedelsiant praplauti vandeniu;

S 27/28 Patekus ant, nedelsiant nusivilkti visus užterštus drabužius ir gerai nuplauti vandeniu;

S 36/37/39 Dėvėti tinkamus apsauginius drabužius, mūvėti tinkamas pirštines ir naudoti akių(veido) apsaugos priemones.

16. KITA INFORMACIJA

Papildomų duomenų, kurie yra svarbūs naudotojų saugai ir sveikatai bei aplinkos apsaugai, nėra.

Santrumpos:

ADR – Pavojingų krovinių vežimo automobiliais sutartis;

IATA – Tarptautinė oro transporto asociacija;

IMO – Tarptautinė jūrų transporto organizacija;

RID- Pavojingų cheminių krovinių gabenimo geležinkeliu tarptautinis reglamentas;

SMGS - Tarptautinio krovinių vežimo geležinkeliais susitarimas.

Šiame saugos duomenų lape pateikti duomenys turi būti prieinami visiems, kurių darbas yra susijęs su chemine medžiaga, preparatu. Duomenys atitinka mūsų turimas žinias ir yra skirti apibūdinti cheminį produktą saugos ir sveikatos darbe, aplinkos apsaugos aspektais. Saugos duomenų lapo informacija bus papildyta atsiradus naujų duomenų apie cheminės medžiagos, preparato poveikį sveikatai ir aplinkai, apie prevencijos priemones pavojams sumažinti arba jiems visiškai išvengti. Saugos duomenų lape pateikta informacija neatskleidžia kitų specifinių cheminės medžiagos, preparato savybių.

OPC viršininkas

A. Platkauskas

Suderinta:

NPC MEL viršininkas

R. Mažeika

1. MEDŽIAGOS IR BENDROVĖS/ĮMONĖS IDENTIFIKAVIMAS

1.1 Produkto identifikatorius

Medžiagos prekinis pavadinimas: *Amonio salietra*

Medžiagos cheminis pavadinimas: *Amonio nitratas*

Identifikacijos numeris: *Netaikomas*

EC Nr. 229-347-8

CAS Nr. 6484-52-2

REACH registracijos numeris *01-2119490981-27-xxxx*

1.2 Medžiagos ar mišinio nustatyti naudojimo būdai ir nerekomenduojami naudojimo būdai

1.2.1 Nustatyti naudojimo būdai:

Pramoniniam naudojimui:

1. Medžiagos gamyba, įskaitant paruošimą, saugojimą ir kokybės kontrolę.
2. Mėginių ėmimas, pakrovimas, užpildymas, perkrovimas, iškrovimas, pakavimas (pakrovimo / iškrovimo) tam pritaikytuose ir nepritaikytuose įrenginiuose.
3. Sandėliavimas.
4. Medžiagos perkrovimas į mažas talpyklas (tam skirtos pilstymo linijos, įskaitant svėrimą).
5. Kokybės kontrolė.
6. Amonio nitrato naudojimas klijų, hermetikų, sprogmenų, trąšų ir vandens valymo chemikalų gamyboje.
7. Sėklos apdirbimas ar padengimas trąšomis, kurių sudėtyje yra amonio nitrato.
8. Amonio nitrato panaudojimas kitų medžiagų sintezei.

Profesionaliam naudojimui:

9. Purškimas.
10. Skystų trąšų ne pramoninis purškimas atvirose vietose.
11. Skystų trąšų įterpimas į dirvožemį.
12. Įterpimas atvirose vietose.
13. Maišymas lauke.
14. Maišymas uždaroje patalpose.
15. Skystų trąšų įterpimas šiltnamiuose į dirvožemį.
16. Skystų trąšų naudojimas šiltnamiuose (nepramoninis purškimas).

Tolimesnių vartotojų naudojimui:

17. Laukų tręšimas.
18. Trąšų naudojimas patalpose.
19. Degtukų ir fejerverkų gamyboje.

1.2.2 Nerekomenduojami naudojimo būdai: *Nėra.*

1.3 Išsami informacija apie saugos duomenų lapo tiekėją:

Gamintojas/tiekėjas: AB „Achema“

Adresas: Jonalaukio k., Ruklos sen., LT55550

Šalis: Lietuvos Respublika

Telefonas: +370 349 56465

Gamintojo/tiekėjo tinklalapis: www.achema.com

Už saugos duomenų lapą atsakingas asmuo: Vidas Bersėnas, el. paštas: vidasber@achema.com

1.4 Pagalbos telefono numeris

Apsinuodijimų informacijos ir kontrolės biuras visą parą: +370 52362052

Bendras pagalbos telefonas: 112

2. GALIMI PAVOJAI

2.1 Medžiagos ar mišinio klasifikavimas

2.1.1 Klasifikavimas pagal Reglamentą (EB) Nr. 1272/2008: Oksiduojančiosios kietos medžiagos Kat. 3, akių dirginimas Kat. 2.

Pavojingumo frazės: H272 Gali padidinti gaisrą, oksidatorius.
H319 Sukelia smarkų akių dirginimą.

2.1.2 Klasifikavimas pagal Direktyvą 67/548/EEB: Oksiduojantis, dirginantis.

Rizikos frazės: R8 Gali užsidegti dėl sąveikos su galinčiomis degti medžiagomis.
R36 Dirgina akis.

2.1.3. Papildoma informacija: Žiūrėti 16 skirsnį

2.2 Ženklavimo elementai

2.2.1 Ženklavimas pagal Reglamentą (EB) Nr. 1272/2008 [CLP/GHS]:

Pavojaus piktogramos:

Signalinis žodis: *Atsargiai*

Pavojingumo frazės: H272 Gali padidinti gaisrą, oksidatorius.
H319 Sukelia smarkų akių dirginimą.

Atsargumo frazės:

P210 "Laikyti atokiau nuo šilumos šaltinių/žiežirbų/atviros liepsnos/karštų paviršių. – Nerūkyti. Laikyti atokiau nuo šilumos".

P220 "Laikyti/sandėliuoti atokiau nuo drabužių/ reduktorių/ rūgščių/ šarmų/ sieros/ chloratų/ chloridų/ nitratų/ permanganatų/ metalų pudros bei medžiagų, kurių sudėtyje yra metalų: vario, nikelio, kobalto, cinko ir jų lydinų/degių medžiagų".

P221 "Imtis visų atsargumo priemonių, kad nebūtų sumaišyta su degiomis medžiagomis, reduktoriais, rūgštimis, šarmais, siera, chloratais, chloridais, nitratais, permanganatais, metalų pudra bei medžiagomis, kurių sudėtyje yra metalų: vario, nikelio, kobalto, cinko ir jų lydinų".

P370+P378 "Gaisro atveju: gesinimui naudoti vandenį".

P264 "Po naudojimo kruopščiai nuplauti rankas".

P280 "Mūvėti apsaugines pirštines/ dėvėti apsauginius drabužius/ naudoti akių (veido) apsaugos priemones".

P305+P351+P338 "PATEKUS Į AKIS: Kelias minutes atsargiai plauti vandeniu. Išimti kontaktinius lęšius, jeigu jie yra ir jeigu lengvai galima tai padaryti. Toliau plauti akis".

2.3 Kiti pavojai

PBT ar vPvB kriterijai: Pagal Reglamento (EB) Nr 1907/2006 (REACH) XIII priedą medžiagos atitikimo PBT ir vPvB kriterijams vertinimas nebuvo atliktas, kadangi amonio nitratas yra neorganinė medžiaga.

Kiti pavojai: Nežinoma.

3. SUDĖTIS ARBA INFORMACIJA APIE SUDEDAMĄSIAS DALIS**3.1 Medžiagos**

Pagal REACH reglamentą amonio salietra yra traktuojama kaip vieninė medžiaga.

CAS Nr.	EC Nr.	Identifikacijos Nr. pagal Reglamentą (EB) Nr.1272/2008	REACH registracijos Nr.	Masės dalis, %	Pavadinimas	Klasifikacija pagal Reglamento (EB) Nr. 1272/2008 reikalavimus
6484-52-2	229-347-8	Netaikomas	01-2119490981-27-xxxx	99,3 %	Amonio nitratas	Oksiduojančiosios kietos medžiagos Kat. 3, akių dirginimas Kat. 2.; H272; H319;

CAS Nr.	EC Nr.	Identifikacijos Nr. pagal Reglamentą (EB) Nr.1272/2008	REACH registracijos Nr.	Masės dalis, %	Pavadinimas	Klasifikacija pagal Direktyvą 67/548/EEB
6484-52-2	229-347-8	Netaikomas	01-2119490981-27-xxxx	99,3 %	Amonio nitratas	O, Xi R8, R36

4. PIRMOSIOS PAGALBOS PRIEMONĖS**4.1 Pirmosios pagalbos priemonių aprašymas**

Įkvėpus: įkvėpus garų, nukentėjusį išveskite į gryną orą, kol neigiamas poveikis (pvz., galvos svaigimas, mieguistumas) praeis. Jei nekvėpuoja, atlikite dirbtinį kvėpavimą, arba jei yra sunku kvėpuoti, duokite deguonies ir kreipkitės į gydytoją. Nenaudokite burna į burną dirbtinio kvėpavimo. Kreipkitės į gydytoją iš karto, kai garai intensyviai įkvėpti.

Patekus ant odos: plauti paveiktą odos plotą su dideliu kiekiu vandens bei muilu bent 15 minučių. Nusiimti užterštus drabužius bei batus. Kreipkitės į gydytoją, jei dirginimas nepraeina.

Patekus į akis: nedelsiant nuplaukite akis dideliu kiekiu tekančio vandens ne trumpiau 15 minučių. Išimti kontaktinius lęšius, jeigu jie yra ir jeigu lengvai galima tai padaryti. Kreipkitės į gydytoją, jei dirginimas nepraeina.

Prarijus: Kreipkitės į gydytoją, jei nukentėjusysis jaučiasi blogai. Išplaukite burną dideliu kiekiu vandens ir duokite gerti daug vandens. Negalima sukelti vėmimo. Niekada nieko neduokite į burną netekusiam sąmonės asmeniui. Kreipkitės į gydytoją, jei simptomai nepraeina.

4.2 Svarbiausi simptomai ir poveikis (ūmus ir uždelstas)

Ūmus poveikis: akių dirginimas.

Uždelstas poveikis: nežinomas.

4.3 Nurodymas apie bet kokios neatidėliotinos medicinos pagalbos ir specialaus gydymo reikalingumą

Pastaba gydytojui (terapeutui): *methemoglobinemija*.

5. PRIEŠGAISRINĖS PRIEMONĖS

5.1. Gaisro gesinimo priemonės

Tinkamos gesinimo priemonės: vanduo.

Netinkamos gesinimo priemonės: cheminiai gesintuvai, putos.

5.2. Specialūs medžiagos keliami pavojai

Gali būti sprogi su galinčiomis degti medžiagomis arba sąlytyje su organinėmis medžiagomis uždaroje ertmėje. Gaisro metu gali susidaryti pavojingi skilimo produktai, pavyzdžiui, azoto oksidai (NO, NO₂ ir tt), amoniakas (NH₃), aminai.

5.3. Patarimai gaisrininkams

Specialios priemonės nereikalingos. Atsižvelgiant į gaisro atvejį, naudoti autonominius kvėpavimo aparatus ir cheminės apsaugos kostiumą.

6. AVARIJŲ LIKVIDAVIMO PRIEMONĖS

6.1. Asmens atsargumo priemonės, apsaugos priemonės ir skubios pagalbos procedūros.

Neteikiantiems pagalbos darbuotojams: naudoti tinkamas apsaugos priemones, nurodytas 8 skirsnyje. Vengti patekimo į akis, ant odos, drabužių. Laikyti atokiau nuo uždegimo šaltinių. Pučiant vėjui, neleisti susidaryti dulkėms.

Pagalbos teikėjams: naudoti tinkamas apsaugos priemones, nurodytas 8 skirsnyje. Vengti patekimo į akis, ant odos, drabužių.

6.2. Ekologinės atsargumo priemonės

Neleisti patekti į paviršinius ar gruntinius vandenis ar į kanalizacijos sistemą. Neišleisti tiesiogiai į vandens šaltinius. Jei atsitiktinai išsiliejus arba nuplovus pateko į kanalizaciją arba vandens telkinius, susisiekti su vietos valdžios institucija.

6.3. Izoliavimo ir valymo procedūros bei priemonės

Susiurbti ar sušluoti į tinkamai etiketėmis paženklintus utilizavimo ar atliekų konteinerius. Nuplauti buvusių nuobirų vietą dideliu vandens kiekiu. Negalima rinkti išbertos medžiagos pjuvenų arba kitų degių medžiagų pagalba. Vengti dulkių debesies susidarymo.

6.4. Nuoroda į kitus skirsnius

Apie asmens apsaugos priemones skaityti 8 skyr., apie atliekų šalinimą- 13 skyr.

7. NAUDOJIMAS IR SANDĖLIAVIMAS

7.1. Su saugiu tvarkymu susijusios atsargumo priemonės

Techninės priemonės/ atsargumo priemonės: Naudokite tinkamą ventiliaciją. Turi būti vietinė ištraukiamosios ventiliacijos sistema. Venkite medžiagos patekimo į akis, ant odos ir darbo drabužių. Pučiant vėjui, neleisti susidaryti dulkėms ir joms paplisti. Laikyti atokiau nuo uždegimo šaltinių. Venkite užteršimo nuo bet kokio šaltinio, įskaitant metalų dulkių ir organinių medžiagų. Laikyti atokiau nuo drėgmės. Bendrosios profesinės higienos priemonės: Nevalgykite, negerkite ir nerūkykite darbo vietoje. Po darbo plaukite rankas. Prieš valgį ar po darbo nusivilkite užterštus drabužius, nusiimkite apsauginę įrangą.

7.2. Saugaus sandėliavimo sąlygos, įskaitant visus nesuderinamumus

Techninės priemonės/ laikymo sąlygos:

Fasuota ir nefasuota amonio salietra laikoma uždaruose, dengtuose, sausuose, vėdinamuose ir švariuose sandėliuose, kuriuose palaikoma ne aukštesnė kaip 30 °C temperatūra ir ne didesnė kaip 50 % drėgmė. Gamintojas pagamintą amonio salietrą pakuoja ne aukštesnės kaip 50 °C, todėl pirkėjui gali būti pristatyta amonio salietra, kurios temperatūra yra aukštesnė nei aplinkos. Uoste produkcijos perfasavimui naudojamos

pastato grindys turi būti iš nedegios medžiagos – betono, be bituminių sujungimų bei perėjimų. Neturi būti vidinių skylučių, griovelių ar kanalų. Ūkiuose nefasuotas produktas gali būti saugomas siloso bokštuose ar uždaruose bunkeriuose (pagal Europos trąšų gamintojų asociacijos išleistą vadovą).

Galimas fasuoto produkto saugojimas lauke, jeigu jis apsaugotas nuo atmosferos kritulių, drėgmės (lietaus, sniego, kad maišas nestovėtų vandenyje ir vanduo nesikauptų ant maišo) ir tiesioginių saulės spindulių. Produktas negali būti laikomas aukštesnėje kaip 30 °C temperatūroje. Nefasuotas produktas negali būti saugojamas lauke.

Produkto sandėliavimo zona pas gamintoją bei uoste turi būti neprieinama leidimo neturinčiam personalui. Joje draudžiama rūkyti, draudžiama atviri kaitinimo ir šviesos šaltiniai. Produktas turi būti laikomas atskirai nuo kaitinimo šaltinių ar liepsnos, saugomas nuo degių medžiagų, reduktorių, rūgščių, šarmių, sieros, chloratų, chloridų, chromatų, nitritų, permanganatų, metalo miltelių (ypač cinko), medžiagų, savo sudėtyje turinčių vario, nikelio, kobalto, cinko ar jų lydinų. Gerai matomose zonose turi būti iškabinti perspėjimai „Įėjimas tik su leidimais“, „Rūkyti draudžiama“ bei kiti saugaus amonio salietros sandėliavimo reikalavimai.

Sandėlio, kuriame sandėliuojama amonio salietra, patalpa turi būti vieno aukšto, be rūšio ar pusrūsio. Jos talpa, krūvų ir skyrių, bei kitų patalpų dydis turi atitikti šalies reikalavimus. Vieną kartą metuose sandėlio patalpa turi būti ištuštinama nuo amonio salietros kruopščiai išvalant sandėlio grindis.

Didmaišiai laikomi vertikaloje padėtyje, sukrauti ant padėklų, neturinčių išlindusių vinių, medvarščių, medienos atplaišų ar kitų aštrių daiktų, galinčių pažeisti didmaišį.

Produktas, sufasuotas į 500 kg didmaišius, sandėliuojant rietuvėse negali būti kraunamas vienas ant kito daugiau kaip 4 eilėmis. Transportuojant produktą, sufasuotą į didmaišius po 500 kg, galima trumpai (iki 9 parų) jį laikyti kraunant maišus vieną ant kito 10 eilių.

Vengti saugojimo karštose patalpose ar saulės atokaitoje, pakuotės pažeidimo, drėgmės patekimo, užteršimo nesuderinamomis (trąšomis, turinčiomis elementinės sieros, karbamidu, NPK, NP ir NK karbamido pagrindu) medžiagomis, tepalais, degiomis medžiagomis.

Fasuoto produkto rietuvių ir nefasuoto produkto krūvų aukštis sandėlyje turi būti toks, kad nuo jų iki pakraigės, sijų ir lempų laikiklių liktų ne mažiau kaip 1 m atstumas. Krūvų dydis priklauso nuo sandėlio išplanavimo, bet jos turi būti sukrautos taip, kad aplink kiekvieną iš jų būtų mažiausiai 1 m transporto priemonėi privažiuoti, jei avarijos atveju reikėtų organizuoti iškrovimą. Tam, kad sandėliuose be trukdžių galėtų dirbti pakrovimo ir iškrovimo mechanizmai, tarp produkto rietuvių turi būti paliekami ne mažesni kaip 3 m tarpai. Sandėlyje vienu metu leidžiama laikyti ne daugiau kaip 1200 t amonio salietros. Sandėliuojant fasuotą produktą atviruose sandėliuose arba stoginėse, rietuvėje jo negali būti daugiau kaip 700 t bei rietuvės plotas negali būti didesnis kaip 300 m². Tarp rietuvių turi būti palikti ne mažesni kaip 6 m priešgaisriniai tarpai. Eksportuojant produktą į kitas šalis, krūvų dydis turi atitikti tos šalies reikalavimus.

Tarp nefasuoto produkto krūvų turi būti pakankamas atstumas, užtikrinantis, kad produktas nebus užterštas kitomis pašalinėmis medžiagomis. Kai tame pačiame sandėlyje laikomi amonio salietra ir karbamidas, turi būti vengiama jo kontakto.

Ūkiuose, naudojančiuose šias trąšas, turi būti užtikrinta, kad jos nebus sandėliuojamos kartu su šienais, šiaudais, javais, dyzeliniu kuru, tepalais.

Tinkamos pakavimo medžiagos: nerūdijančio plieno, pvz.: (304), sintetinės medžiagos.

Netinkamos pakavimo medžiagos: cinko, vario.

Nesuderinamos medžiagos (produktai): degios medžiagos, reduktoriai, rūgštys, šarmai, siera, chloratai, chloridai, nitratai, permanganatai, metalų pudros ir medžiagos, savo sudėtyje turinčios tokių metalų kaip varis, nikelis, kobaltas, cinkas ir jų lydiniai.

7.3 Konkretus (-ūs) galutinio naudojimo būdas (-ai).

Žr. 1.2 skyriuje.

8. POVEIKIO PREVENCIJA / ASMENS APSAUGA**8.1 Kontrolės parametrai**

Cheminės medžiagos, mišinio komponento ribinė vertė darbo aplinkos ore: *nėra*.

8.2 Poveikio kontrolė

8.2.1 Atitinkamos techninio valdymo priemonės: *naudokite tinkamą ventiliaciją, įrenkite dušą.*

8.2.2 Individualios apsaugos priemonės, pavyzdžiui, asmeninės apsaugos įranga:

Akių ir (arba) veido apsauga: *apsauginiai akiniai ar veido apsaugos skydelis.*

Odos apsauga

Rankų apsauga: *apsauginės (karščiui atsparios) pirštinės.*

Kita apsauga: *darbo rūbai.*

Kvėpavimo organų apsauga: *respiratoriai.*

Apsauga nuo terminių pavojų: *nereikalinga.*

Higienos priemonės: *plaukite rankas, dilbius ir veidą prieš valgį, prieš rūkymą, prieš pasinaudojimą tualetu, po darbo. Skalbkite nešvarius drabužius prieš pakartotiną naudojimą.*

8.2.3 Poveikio aplinkai kontrolė: *nuoplovas šalinti pagal vietines ir nacionalines taisykles.*

9. FIZINĖS IR CHEMINĖS SAVYBĖS**9.1 Informacija apie pagrindines fizines ir chemines savybes**

Išvaizda: *baltos arba rausvo ir gelsvo atspalvio granulės.*

Kvapų: *bekvapės.*

pH: *ne mažiau 5,0.*

Lydimosi/užšalimo temperatūra: *169,6 – 169,7 °C (remiantis literatūros duomenimis).*

Pradinė virimo temperatūra ir virimo temperatūros intervalas: *nėra virimo taško, skyla > 210 °C.*

Plitūpsnio temperatūra: *netaikoma, nes medžiaga yra neorganinė, kieta.*

Garavimo greitis: *kietoms neorganinėms medžiagoms nenustatomas.*

Degumas (kietų medžiagų, dujų): *nedegus (remiantis molekuline struktūra).*

Viršutinė (apatinė) degumo riba ar sprogstamumo ribinės vertės: *nesprogi pagal EEC bandymą A14 (67/548/EEC); amonio salietra turi aukštą pasipriešinimą detonacijai, šis pasipriešinimas mažėja priklausomai nuo užteršimo ir arba aukštos temperatūros.*

Garų slėgis: *laikomas nežymiu (remiantis lydimosi ir virimo taškais).*

Garų tankis: *kietoms neorganinėms medžiagoms nenustatomas.*

Santykinis tankis: *1,72 (remiantis literatūros duomenimis).*

Tirpumas: *>100 g/l vandenyje prie 20 °C (remiantis literatūros duomenimis).*

Pasiskirstymo koeficientas: n-oktanolis/vanduo: *netaikytina, nes didelis medžiagos tirpumas vandenyje, be to medžiaga yra neorganinė.*

Savaiminio užsidegimo temperatūra: *nėra (remiantis struktūra bei lydimosi temperatūra, bei tuo, kad degių medžiagų < 0,2 %).*

Skilimo temperatūra: *> 210 °C.*

Klampa: *netaikoma kietosioms medžiagoms.*

Sprogstamosios (sprogiosios) savybės: *amonio nitrato trąšos, kurioms pagal ADR taikoma JT Nr. 2067, neturi sprogstamųjų savybių.*

Oksidacinės savybės: *transportuojant amonio nitratas (JT Nr. 2067) yra laikomas oksiduojančia medžiaga. JT 2067 transporto klasifikacija: 5.1 pavojingumo klasė, III pakuotės grupė.*

9.2 Kita informacija: *nėra.*

10. STABILUMAS IR REAKCINGUMAS

10.1 Reakcingumas

Stabilus esant rekomenduojamoms saugojimo ir naudojimo sąlygoms (žr. 7 skyrių, naudojimas ir sandėliavimas).

10.2 Cheminis stabilumas

Stabilus esant rekomenduojamoms saugojimo ir naudojimo sąlygoms (žr. 7 skyrių, naudojimas ir sandėliavimas).

10.3 Pavojingų reakcijų galimybė

Kaitinamas produktas skyla.

10.4 Vengtinės sąlygos

Kaitinant virš 170 °C skyla. Uždaramame inde skaidymasis gali pereiti į sprogimą. Skilimo produktai: kontaktuodama su šarminėmis medžiagomis (pvz.: kalkės), išskiria amoniaką. Stipriai kaitinant amonio nitrata, išsiskiria azoto oksidai ir deguonis.

10.5 Nesuderinamos medžiagos

Degios medžiagos, reduktoriai, rūgštys, šarmai, siera, chloratai, chloridai, nitratai, permanganatai, metalų pudros ir medžiagos, savo sudėtyje turinčios tokių metalų kaip varis, nikelis, kobaltas, cinkas ir jų lydiniai.

10.6 Pavojingi skilimo produktai

Esant normalioms laikymo ir naudojimo sąlygoms, pavojingų skilimo produktų nėra. Gaisro atveju: azoto oksidai (NO, NO₂).

11. TOKSIKOLOGINĖ INFORMACIJA

11.1. Informacija apie toksinį (medžiagos) poveikį

11.1.1. Ūmus toksiškumas:

per burną: LD₅₀: 2950 mg/kg kūno svorio (OECD 401);

per odą: LD₅₀: > 5000 mg/kg kūno svorio (OECD 402);

įkvėpus: LC₅₀: > 88,8 mg/l;

11.1.2. Odos dirginimas: nedirgina (OECD 404).

11.1.2.1. Akių dirginimas: dirgina (OECD 405).

11.1.3. Kvėpavimo takų arba odos jautrinimas: nejautrinantis (OECD 429, su magnio nitratu, kalcio amonio druska, natrio nitratu).

11.1.4. Mutageninis poveikis lytinėms ląstelėms: neigiamas (OECD 471, 473, su amonio kalcio druska). Neigiamas (OECD 476, su kalio nitratu).

11.1.5. Kancerogeniškumas: ne kancerogeninė (OECD 453, su amonio sulfatu).

11.1.6. Toksiškumas reprodukcijai: prarijus 28 dienų bėgyje NOAEL ≥ 1500 mg / kg kūno svorio per parą (EBPO 422, su kalio nitratu).

11.1.7. Specifinis toksiškumas konkrečiam organui (STOT) (vienkartinis poveikis): nėra.

11.1.8. Specifinis toksiškumas konkrečiam organui (STOT) (kartotinis poveikis): nėra.

11.1.9. Aspiracijos pavojus: nėra.

11.1.10. Neūmus toksiškumas:

prarijus 28 dienų bėgyje NOAEL ≥ 1500 mg / kg kūno svorio per parą (EBPO 422, su kalio nitratu);

prarijus 52 savaitių bėgyje NOAEL = 256 mg / kg kūno svorio per parą (EBPO 453, su amonio sulfatu);

įkvėpus 2 savaitių bėgyje NOAEL ≥ 185 mg/m³, (EBPO 412).

12. EKOLOGINĖ INFORMACIJA**12.1 Toksiškumas**

Žuvys (trumpalaikis): 48 valandų poveikyje LC50: 447 mg / l

Žuvys (ilgalaikis): nėra duomenų.

Daphnia magna (trumpalaikis): 48 valandų poveikyje EC50: 490 mg / l atlikta su kalio nitratu).

Daphnia magna (ilgalaikis): nėra duomenų.

Dumbliai: 10 dienų poveikyje EC50: > 1700 mg / l (jūros vandens, atlikta su kalio nitratu).

Mikrobų veiklos slopinimas: 3 valandų poveikyje EC50: > 1000 mg / l, bandymo NOEC: 180 mg / l (OECD 209, atlikta su natrio nitratu).

12.2 Patvarumas ir skaidomumas

Biologinis skaidymas: standartinis bandymas netaikomas, nes medžiaga yra neorganinė. Be to, amonis yra skaidomas anaerobiniu būdu: viena grupė bakterijų oksiduoja amonį į nitritus, o kita grupė oksiduoja nitritus į nitratus. Vidutinis nuotekų augalų biologinis rodiklis, esant 20 ° C yra 52 g N / kg ištirpusios druskos / per parą. Nitratų skilimas yra greičiausias anaerobinėmis sąlygomis. Nitratai anaerobiškai transformuojantis į N₂, N₂O ir NH₃, biologinis nuotekų augalų rodiklis, esant 20 ° C yra 70 g N / kg ištirpusios druskos / per parą.

Hidrolizė: kadangi amonio nitratas neturi besihidrolizuojančių grupių, jis pilnai disocijuoja į jonus.

12.3 Bioakumuliacijos potencialas

Oktanolio / vandens pasiskirstymo koeficientas (Kow): netaikytina, nes medžiaga yra neorganinė, tačiau laikoma nedidele (remiantis dideliu tirpumu vandenyje).

Biokoncentracijos koeficientas (angl. BCF): bioakumuliacijos potencialas žemas (remiantis medžiagos savybėmis).

12.4 Judrumas dirvožemyje

Adsorbcijos koeficientas: žemas adsorbcijos potencialas (remiantis medžiagos savybėmis).

12.5 PBT ir vPvB vertinimo rezultatai

Pagal Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 XIII priedą PBT ir vPvB vertinimas nebuvo atliktas, nes amonio nitratas yra neorganinė medžiaga.

12.6 Kitas nepageidaujamas poveikis

Nėra.

13. ATLIEKŲ TVARKYMAS

Atliekos iš likučių: amonio salietros atliekos naudojamos kaip trąša arba turi būti tvarkomos pagal Atliekų tvarkymo įstatymą.

Pakuotės: pakuočių atliekos turi būti tvarkomos vadovaujantis Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymu.

14. INFORMACIJA APIE GABENIMĄ

14.1 JT numeris: 2067.

14.2 JT teisingas krovinio pavadinimas: amonio salietra.

14.3 Gabenimo (vežimo) pavojingumo klasė (-s): 5.1

14.4 Pakuotės grupė: III

14.5 Pavojus aplinkai: nėra.

14.6 Specialios atsargumo priemonės naudotojams: nėra.

14.7 Nesupakuotų krovinių vežimas pagal MARPOL 73/78 II priedą ir IBC kodeksą: kietoms medžiagoms netaikoma.

15. INFORMACIJA APIE REGLAMENTAVIMĄ

15.1 Su konkrečia chemine medžiaga ar mišiniu susiję saugos, sveikatos ir aplinkos teisės aktai

- Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1272/2008 dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklinimo ir pakavimo, iš dalies keičiantis ir panaikinantis direktyvas 67/548/EEB ir iš dalies keičiantis Reglamentą (EB) Nr. 1907/2006;
- Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH);
- KOMISIJOS REGLAMENTAS (ES) Nr. 453/2010 iš dalies keičiantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH);
- Pagal galiojančią "Saugos duomenų lapo reikalavimų ir jo pateikimo profesionaliems naudotojams tvarką";
- Pagal HN 23 "Cheminių medžiagų profesinio poveikio ribiniai dydžiai. Matavimo ir poveikio vertinimo bendrieji reikalavimai";
- Pagal HN 36 "Draudžiamos ir ribojamos medžiagos";
- Pagal galiojančius "Darbuotojų apsaugos nuo cheminių veiksnių darbe nuostatus" ir "Darbuotojų apsaugos nuo kancerogenų ir mutagenų poveikio darbe nuostatus";
- Pagal galiojančias "Bendrosios pavojingų cheminių medžiagų ir preparatų sandėliavimo taisykles";
- Pagal galiojančią "Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymą";
- Pagal galiojančią "Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymą";
- Pagal galiojančias "Atliekų tvarkymo taisykles";
- Pagal galiojančias "Lietuvos Respublikos parduodamų daiktų (prekių) ženklinimo ir kainų nurodymo taisykles";
- Pagal 67/548/EEB direktyvą (septintą kartą pataisytas 92/32/EEB direktyvos)- reikalavimą perduoti informaciją apie pavojingas chemines medžiagas saugos duomenų lapų forma;
- Pagal Europos sutartį dėl pavojingų krovinių tarptautinių vežimų keliais (ADR)"; (Žin., 2003, Nr. 46-1);
- Pagal Pavojingų krovinių tarptautinio vežimo geležinkeliais taisykles (RID);
- Pagal Tarptautinį jūra gabenamų pavojingų krovinių kodeksą (IMDG).

Papildoma informacija, kuri turi būti nurodyta amonio salietros pakuotės etiketėje:

- vaizdinis ženklas "Saugoti nuo saulės" Nr. 4 pagal LST EN ISO 780;
- vaizdinis ženklas "Saugoti nuo lietaus" Nr. 6 pagal LST EN ISO 780.

15.2 Cheminės saugos vertinimas

Pagal REACH 14 priedą, cheminės saugos vertinimas šiai medžiagai buvo atliktas.

16. KITA INFORMACIJA

Papildomi duomenys, kurie yra svarbūs naudotojų saugai ir sveikatai: *Nėra.*

Naudotų santrumpų paaiškinimai:

H272- Gali padidinti gaisrą, oksidatorius,

H319 - Sukelia smarkų akių dirginimą;

P210 - Laikyti atokiau nuo šilumos šaltinių/žiežirbų/atviros liepsnos/karštų paviršių. -Nerūkyti. Laikyti atokiau nuo šilumos;

P220 - Laikyti/sandėliuoti atokiau nuo drabužių/reduktorių/rūgščių/šarmų/sieros/chloratų/chloridų/nitratų /permanganatų / metalų pudros bei medžiagų, kurių sudėtyje yra metalų: vario, nikelio, kobalto, cinko ir jų lydinių/degių medžiagų;

P221 - Imtis visų atsargumo priemonių, kad nebūtų sumaišyta su degiomis medžiagomis, reduktoriais, rūgštimis, šarmais, siera, chloratais, chloridais, nitratais, permanganatais, metalų pudra bei medžiagomis,

Saugos duomenų lapas

pagal Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 (REACH) priedą Nr. II

Amonio salietra

kurių sudėtyje yra metalų: vario, nikelio, kobalto, cinko ir jų lydinių;
P370+P378 - Gaisro atveju: Gesinimui naudoti vandenį;
P264 - Po naudojimo kruopščiai nuplauti rankas;
P280 - Mūvėti apsaugines pirštines/ dėvėti apsauginius drabužius/naudoti akių (veido) apsaugos priemones;
P305+P351+P338 - PATEKUS Į AKIS: Kelias minutes atsargiai plauti vandeniu. Išimti kontaktinius lęšius, jeigu jie yra ir jeigu lengvai tai galima padaryti. Toliau plauti akis“;
O – oksiduojantis.
Xi – dirginantis.
R8 – Gali užsidegti dėl sąveikos su galinčiomis degti medžiagomis.
R36 – Dirgina akis.
ADR – Pavojingų krovinių vežimo automobiliais sutartis;
IATA – Tarptautinė oro transporto asociacija;
IMO – Tarptautinė jūrų transporto organizacija;
RID – Pavojingų cheminių krovinių gabenimo geležinkeliu tarptautinis reglamentas;
SMGS – Tarptautinio krovinių vežimo geležinkeliais susitarimas.

Šiame saugos duomenų lape pateikti duomenys turi būti prieinami visiems, kurių darbas yra susijęs su chemine medžiaga, preparatu. Duomenys atitinka mūsų turimas žinias ir yra skirti apibūdinti cheminį produktą saugos ir sveikatos darbe, aplinkos apsaugos aspektais. Saugos duomenų lapo informacija bus papildyta atsiradus naujų duomenų apie cheminės medžiagos preparato poveikį sveikatai ir aplinkai, apie prevencijos priemones pavojams sumažinti arba jiems visiškai išvengti. Saugos duomenų lape pateikta informacija neatskleidžia kitų specifinių cheminės medžiagos, preparato savybių.

Versija:	3
Sukūrimo data:	2010-12-07
Patikrinimo data:	2012-12-31
Spausdinimo data:	2012-12-31
Išleidimo informacija:	Ši versija pakeičia visus ankstesnius dokumentus.

PRIEDAS

Amonio salietros poveikio scenarijai:

- 1 Poveikio scenarijus (1): Medžiagos gamyba, įskaitant tvarkymą, saugojimą ir kokybės kontrolę;
- 2 Poveikio scenarijus (2): Profesionalus naudojimas formuojant mišinius, naudojimas kaip tarpinį produktą ir galutinis pramoninis naudojimas;
- 3 Poveikio scenarijus (3): Profesionalus naudojimas preparatų formavime ir galutinai vartojant;
- 4 Poveikio scenarijus (4): Galutinis trąšų ir degtukų/ fejerverkų vartojimas.

1 Poveikio scenarijus (1) Medžiagos gamyba, įskaitant tvarkymą, saugojimą ir kokybės kontrolę	
Panaudojimo deskriptoriai, nusakantys medžiagos panaudojimo ciklo etapą	SU8/9 PROC1/2/3/8a/8b/9/14/15 ERC1
Poveikio aplinkai scenarijus ir atitinkami ERC	1. Medžiagų gamyba (ERC1).
Į poveikio scenarijų įtraukti darbai ir juos atitinkantys PROC	1. Naudojimas uždaruose procesuose, kuriuose nėra poveikio žmonėms (PROC1); 2. Gamyba nepertraukiamuose uždaruose procesuose su atsitiktiniu retkarčiais pasitaikančiu poveikiu žmonėms (PROC2); 3. Naudojimas uždaruose sumaišymo procesuose (sintezė ar formavimas) (PROC3) 4. Medžiagos ar mišinio perdavimas (pakrovimo/ iškrovimo) iš/ į laivus didelėje taroje su ne tam pritaikytais įrenginiais (PROC8a) 5. Medžiagos ar mišinio perdavimas (pakrovimo/ iškrovimo) iš/ į laivus didelėje taroje su tam pritaikytais įrenginiais (PROC8b) 6. Medžiagos ar mišinio perkėlimas į mažą tarą (tam skirtose fasavimo linijose, įskaitant svėrimą) (PROC9) 7. Ruošinio ar produkto gamyba tabletuojant, granuliuojant, priliuojant (PROC14) 8. Naudojimas kaip reagentą laboratorijoje (PROC15)

2.1 Papildomas scenarijus (1), siekiant valdyti poveikį aplinkai

Išsiskyrimas į aplinką gamybos proceso metu

ERC1

Poveikio aplinkai įvertinimas nebuvo atliktas, kadangi cheminė medžiaga neatitinka kriterijų, kad būtų klasifikuojama kaip pavojinga aplinkai.

2.2 Papildomas scenarijus (2) medžiagos gamybos poveikio darbuotojui valdymui, įskaitant tvarkymą, saugojimą ir kokybės kontrolę

Kadangi visos darbo sąlygos (OCs) bei rizikos valdymo priemonės (RMMs) yra identiškos, šis papildomas scenarijus taikomas visoms proceso kategorijoms.

PROC1/2/3/8a/8b/9/14/15

Saugos duomenų lapas

pagal Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 (REACH) priedą Nr. II

Amonio salietra

Gaminio charakteristika	
Gaminį apibūdinantys parametrai, pvz. medžiagos koncentracija mišinyje, fizinė būklė šiame mišinyje (kieta, skysta; jei kieta: dulkėtumo lygis), pakuotės dizainas, turintys įtakos poveikiui.	Kietas, mažai dulkėtas.
Naudojami kiekiai	
Naudojami kiekiai darbo vietoje (darbo užduočiai ar per pamainą); pastaba: kartais ši informacija nėra reikalinga įvertinant poveikį darbuotojui.	Netaikoma.
Naudojimo/poveikio dažnumas ir trukmė	
Užduoties/veiklos trukmė (pvz. valandos per pamainą) ir poveikio dažnis (pvz., pavieniai atvejai arba daugkartiniai).	Daugiau nei 4 valandos per dieną.
Rizikos valdymo neįtakojami žmogiškieji veiksniai	
Tam tikros sąlygos, pvz. kūno dalys gali būti neapsaugotos dėl tam tikro veiklos pobūdžio.	Netaikoma.
Kitos darbo sąlygos, turinčios poveikį darbuotojams	
Kitos darbo sąlygos: pvz., technologija ar proceso metodai, lemiantys pirminį medžiagos iš proceso išsiskyrimą į darbuotojų aplinką; patalpos tūris, ar darbas yra atliekamas atviroje / uždaroje aplinkoje, proceso sąlygos susijusios su temperatūra ir slėgiu.	Uždaros patalpos.
Techninės sąlygos ir veiklos lygio priemonės (šaltiniai) išsiskyrimų prevencijai	
Procesas suprojektuotas siekiant išvengti išsiskyrimo ir poveikio darbuotojams; tai visų pirma apima tam tikras sąlygas, kuriomis užtikrinamas griežtas apribojimas; apribojimų vykdymas turi būti tiksliai apibrėžtas (pvz. kiekybiškai nustatant likutinius nuostolius ir poveikį)	Netaikoma.
Techninės sąlygos ir priemonės, skirtos kontroliuoti pasklidimą nuo šaltinio iki darbuotojo	
Inžineriniai reguliavimai, pavyzdžiui, ištraukiamoji ventiliacija, bendroji ventiliacija; nurodyti priemonės veiksmingumą.	1. Atitinkami apribojimai. 2. Gero lygio bendroji ventiliacija.
Organizacinės priemonės išvengti/apriboti išmetimus, dispersiją ir poveikį	
Specifinės organizacinės priemonės, arba pagalbinės priemonės, reikalingos konkrečių techninių priemonių veikimui (pvz., apmokymai ir priežiūra). Šios priemonės turi būti skelbiamos, pabrėžiant, kad sąlygos yra griežtai valdomos.	Netaikoma.

Sąlygos ir priemonės, susijusios su asmeninės apsaugos, higienos ir sveikatos vertinimu

Asmeninė apsauga, pvz. pirštinių dėvėjimas, veido apsauga, viso kūno odos apsauga, apsauginiai akiniai, respiratorius. Nurodyti priemonės veiksmingumą, nurodyti tinkamą medžiagą PPE (kur svarbu) ir patarti, kaip ilgai apsauginis inventorių gali būti naudojamas iki pakeitimo (jei svarbu).

1. Apsauginiai akiniai.

3. Poveikio informacija ir nuoroda į jos šaltinį**Informacija scenarijaus (1) papildymui**

Aplinkos įvertinimas nebuvo atliktas, kadangi cheminė medžiaga neatitinka kriterijų, kad būtų klasifikuojama kaip pavojinga aplinkai.

Informacija scenarijaus (2) papildymui

Cheminės medžiagos saugaus naudojimo apibrėžimas buvo atliktas kokybiniu būdu. Pagrindinis šios medžiagos toksinis efektas yra akių dirginimas, kuriam DNEL negali būti nustatytas, nes nėra žinomas kritinės dozės dydis. Kadangi minimalus žinomas sisteminis poveikis buvo nustatytas naudojant tokį didelį medžiagos kiekį, koku žmogus niekada nėra veikiamas (žr. DNEL), todėl kiekybinis poveikio įvertinimas nėra būtinas.

4. Rekomendacijos DU įvertinimui, veikiant ES sienų ribose

Jokios papildomos rizikos valdymo priemonės, be tų, kurios yra paminėtos aukščiau, užtikrinant saugų naudojimą darbuotojams nėra būtinos.

5. Papildomi geros praktikos patarimai po REACH CSA

Papildomos geros praktikos priemonės, kurias galima vykdyti atlikus REACH rizikos vertinimą gali būti:

- Atitinkami apribojimai;
- Neapsaugoto personalo skaičiaus mažinimas;
- Išmetimų proceso izoliavimas;
- Efektyvus teršalų ištraukimas, pašalinimas;
- Gero lygio bendroji ventiliacija;
- Rankinio darbo mažinimas;
- Kontakto su užterštais įrankiais ir objektais vengimas;
- Reguliarus įrangos ir darbo vietos valymas;
- Vadyba / priežiūra tikrinant, ar tinkamai ir teisingai naudojamos RMMs bei laikomasi OCs;
- Personalo geros praktikos mokymas;
- Gera asmeninė higiena.

1. Poveikio scenarijus (2)**Profesionalus naudojimas formuojant mišinius, naudojimas kaip tarpinį produktą ir galutinis pramoninis naudojimas.**

Panaudojimo deskriptoriai, nusakantys panaudojimo ciklo etapą	SU3/10 PC1/11/12/19/37 PROC1/2/3/5/8a/8b/9/13/15 ERC2/6a
Poveikio aplinkai scenarijus ir atitinkami ERC	1. Mišinio formavimas (ERC2) 2. Pramoninis naudojimas gaminant kitas medžiagas (tarpinis naudojimo būdas) (ERC6a)
Į poveikio scenarijų įtraukti darbai ir juos atitinkantys PROC	1. Naudojimas uždaruose procesuose, kuriuose nėra poveikio žmonėms (PROC1)

Amonio salietra

	2. Gamyba nepertraukiamuose uždaruose procesuose su atsitiktiniu kontroliuojamu poveikiu žmonėms (PROC2) 3. Naudojimas uždaruose sumaišymo procesuose (sintezė ar formavimas) (PROC3) 4. Sumaišymas ir preparatų formavimas (didelio skaičiaus etapų ir/arba žymus sąlytis) (PROC5). 5. Medžiagos ar mišinio perdavimas (pakrovimo/iškrovimo) iš/ į laivus didelėje taroje su ne tam pritaikytais įrenginiais (PROC8a) 6. Medžiagos ar mišinio perdavimas (pakrovimo/iškrovimo) iš/ į laivus didelėje taroje su tam pritaikytais įrenginiais (PROC8b). 7. Medžiagos ar mišinio perkėlimas į mažą tarą (tam skirtose fasavimo linijose, įskaitant svėrimą) (PROC9). 8. Medžiagos apdirbimas mirkimu ir užlijimu (PROC13). 9. Naudojimas kaip reagentas laboratorijoje (PROC15)

2.1 Papildomas scenarijus (1), siekiant valdyti poveikį aplinkai

Mišinio formavimas (ERC2) ir pramoninis naudojimas gaminant kitas medžiagas (tarpinis naudojimo būdas) (ERC6a)

Aplinkos įvertinimas nebuvo atliktas, kadangi cheminė medžiaga neatitinka kriterijų, kad būtų klasifikuojama kaip pavojinga aplinkai.

2.2 Papildomas scenarijus (2) valdyti poveikį darbuotojui, pramoniniu būdu formuojant mišinį/gaminį, tarpiniam ir galutiniam naudojimui pramoninėje aplinkoje.

Kadangi visos darbo sąlygos (OCs) bei rizikos valdymo priemonės (RMMs) yra identiškos, šis papildomas scenarijus taikomas visoms proceso kategorijoms.

PROC1/2/3/8a/8b/9/13/15

Gaminio charakteristika

Gaminį apibūdinantys parametrai, pvz. medžiagos koncentracija mišinyje, fizinė būklė šiame mišinyje (kieta, skysta; jei kieta: dulkėtumo lygis), pakuotės dizainas, turintys įtakos poveikiui.	Kietas, mažai dulkėtas. Skystas.

Naudojami kiekiai

Naudojami kiekiai darbo vietoje (darbo užduočiai ar per pamainą); pastaba: kartais ši informacija nėra reikalinga įvertinant poveikį darbuotojui.	Netaikoma.

Naudojimo/poveikio dažnumas ir trukmė

Užduoties/veiklos trukmė (pvz. valandos per pamainą) ir poveikio dažnis (pvz., pavieniai atvejai arba daugkartiniai).	Daugiau nei 4 valandos per dieną.

Rizikos valdymo neįtakojami žmogiškieji veiksniai

Tam tikros sąlygos, pvz. kūno dalys gali būti neapsaugotos dėl tam tikro veiklos pobūdžio.	Netaikoma.

Kitos darbo sąlygos, turinčios poveikį darbuotojams

Kitos darbo sąlygos: pvz., technologija ar proceso metodai, lemiantys pirminį medžiagos iš proceso išsiskyrimą į darbuotojų	Uždaros patalpos.

Saugos duomenų lapas

pagal Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 (REACH) priedą Nr. II

Amonio salietra

aplinką; patalpos tūris, ar darbas yra atliekamas atviroje / uždaroje aplinkoje, proceso sąlygos susijusios su temperatūra ir slėgiu.

Techninės sąlygos ir veiklos lygio priemonės (šaltiniai) išsiskyrimų prevencijai

Procesas suprojektuotas siekiant išvengti išsiskyrimo ir poveikio darbuotojams; tai visų pirma apima tam tikras sąlygas, kuriomis užtikrinamas griežtas apribojimas; apribojimų vykdymas turi būti tiksliai apibrėžtas (pvz. kiekybiškai nustatant likutinius nuostolius ir poveikį)

Netaikoma.

Techninės sąlygos ir priemonės, skirtos kontroliuoti pasklidimą nuo šaltinio iki darbuotojo

Inžineriniai reguliavimai, pavyzdžiui, ištraukiamoji ventiliacija, bendroji ventiliacija; nurodyti priemonės veiksmingumą.

1. Atitinkami apribojimai.
2. Gera bendroji ventiliacija.

Organizacinės priemonės išvengti/apriboti išmetimus, pasklidimą ir poveikį

Specifinės organizacinės priemonės, arba pagalbinės priemonės, reikalingos konkrečių techninių priemonių veikimui (pvz., apmokymai ir priežiūra). Šios priemonės turi būti skelbiamos, pabrėžiant, kad sąlygos yra griežtai valdomos.

Netaikoma.

Sąlygos ir priemonės, susijusios su asmeninės apsaugos, higienos ir sveikatos vertinimu

Asmeninė apsauga, pvz. pirštinių dėvėjimas, veido apsauga, viso kūno odos apsauga, apsauginiai akiniai, respiratorius. Nurodyti priemonės veiksmingumą, nurodyti tinkamą medžiagą PPE (kur svarbu) ir patarti, kaip ilgai apsauginis inventorių gali būti naudojamas iki pakeitimo (jei svarbu).

1. Apsauginiai akiniai.

3. Poveikio informacija ir nuoroda į jos šaltinį**Informacija scenarijaus (1) papildymui**

Aplinkos įvertinimas nebuvo atliktas, kadangi cheminė medžiaga neatitinka kriterijų, kad būtų klasifikuojama kaip pavojinga aplinkai.

Informacija scenarijaus (2) papildymui

Cheminės medžiagos saugaus naudojimo apibrėžimas buvo atliktas kokybiniu būdu. Pagrindinis šios medžiagos toksinis efektas yra akių dirginimas, kuriam DNEL negali būti nustatytas, nes nėra žinomas kritinės dozės dydis. Kadangi minimalus žinomas sisteminis poveikis buvo nustatytas naudojant tokį didelį medžiagos kiekį, koku žmogus niekada nėra veikiamas (žr. DNEL), todėl kiekybinis poveikio įvertinimas nėra būtinas.

4. Rekomendacijos DU įvertinimui, veikiant ES sienų ribose

Jokios papildomos rizikos valdymo priemonės, be tų, kurios yra paminėtos aukščiau, nėra būtinos tam, kad būtų užtikrintas darbuotojų saugus naudojimas.

Saugos duomenų lapas

pagal Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 (REACH) priedą Nr. II

Amonio salietra**5. Papildomi geros praktikos patarimai po REACH CSA**

Papildomos geros praktikos priemonės, kurias galima vykdyti atlikus REACH rizikos vertinimą gali būti:-

- Atitinkami apribojimai;
- Neapsaugoto personalo skaičiaus mažinimas;
- Išmetimų proceso izoliavimas;
- Efektyvus teršalų ištraukimas, pašalinimas;
- Gero lygio bendroji ventiliacija;
- Rankinio darbo mažinimas;
- Kontakto su užterštais įrankiais ir objektais vengimas;
- Reguliarus įrangos ir darbo vietos valymas;
- Vadyba / priežiūra tikrinant, ar tinkamai ir teisingai naudojamos RMMs bei laikomasi OCs;
- Personalo geros praktikos mokymas;
- Gera asmeninė higiena.

1 Poveikio scenarijus (3)**Profesionalus naudojimas preparatų formavime ir galutinai vartojant**

Panaudojimo deskriptoriai, nusakantys panaudojimo ciklo etapą	SU22 PC12 PROC1/2/8a/8b/9//11/15/19 ERC8b/8e
Poveikio aplinkai scenarijus ir atitinkami ERC	1. Platus reaktyvių medžiagų panaudojimas uždaroje patalpose atvirose sistemose (ERC8b). 2. Platus reaktyvių medžiagų panaudojimas atvirose vietose atvirose sistemose (ERC8e).
Į poveikio scenarijų įtraukti darbai ir juos atitinkantys PROC	1 Naudojimas uždaruose procesuose, kuriuose nėra poveikio žmonėms (PROC1) 2. Gamyba nepertraukiamuose uždaruose procesuose su atsitiktiniu kontroliuojamu poveikiu žmonėms (PROC2) 3. Medžiagos ar mišinio perdavimas (pakrovimo/iškrovimo) iš/ į laivus didelėje taroje su ne tam pritaikytais įrenginiais (PROC8a) 4. Medžiagos ar mišinio perdavimas (pakrovimo/iškrovimo) iš/ į laivus didelėje taroje su tam pritaikytais įrenginiais (PROC8b). 5. Medžiagos ar mišinio perkėlimas į mažą tarą (tam skirtose fasavimo linijose, įskaitant svėrimą) (PROC9). 6. Nepramoninis išbarstymas (PROC11) 7. Naudojimas kaip reagentas laboratorijoje (PROC15) 8. Rankinis maišymas apsaugai naudojant polipropileno pirštines (PROC19).

2.1 Papildomas scenarijus (1), siekiant valdyti poveikį aplinkai

Plataus spektro reaktyvių medžiagų atvirose sistemose panaudojimas uždaroje patalpose (ERC8b) bei atvira ore (ERC8e).

Aplinkos įvertinimas nebuvo atliktas, kadangi cheminė medžiaga neatitinka kriterijų tam, kad būtų klasifikuojama kaip pavojinga aplinkai.

Saugos duomenų lapas

pagal Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 (REACH) priedą Nr. II

Amonio salietra**2.2 Papildomas scenarijus (2) valdyti poveikį darbuotojui, pramoniniu būdu formuojant mišinį/gaminį, tarpiniam ir galutiniam naudojimui pramoninėje aplinkoje**

Kadangi visos darbo sąlygos (OCs) bei rizikos valdymo priemonės (RMMs) yra identiškos, šis papildomas scenarijus taikomas visoms proceso kategorijoms.

PROC1/2/8a/8b/9/11/15/19

Gaminio charakteristika

Gaminį apibūdinantys parametrai, pvz. medžiagos koncentracija mišinyje, fizinė būklė šiame mišinyje (kieta, skysta; jei kieta: dulkėtumo lygis), pakuotės dizainas, turintys įtakos poveikiui.

Kietas, mažai dulkėtas.
Skystas, >25 % koncentracijos

Naudojami kiekiai

Naudojami kiekiai darbo vietoje (darbo užduočiai ar per pamainą); pastaba: kartais ši informacija nėra reikalinga įvertinant poveikį darbuotojui.

Netaikoma.

Naudojimo/poveikio dažnumas ir trukmė

Užduoties/veiklos trukmė (pvz. valandos per pamainą) ir poveikio dažnis (pvz., pavieniai atvejai arba daugkartiniai).

Daugiau nei 4 valandos per dieną.

Rizikos valdymo neįtakojami žmogiškieji veiksniai

Tam tikros sąlygos, pvz. kūno dalys gali būti neapsaugotos dėl tam tikro veiklos pobūdžio.

Netaikoma.

Kitos darbo sąlygos, turinčios poveikį darbuotojams

Kitos darbo sąlygos: pvz., technologija ar proceso metodai, lemiantys pirminį medžiagos iš proceso išsiskyrimą į darbuotojų aplinką; patalpos tūris, ar darbas yra atliekamas atviroje / uždaroje aplinkoje, proceso sąlygos susijusios su temperatūra ir slėgiu.

Uždaros patalpos arba atviros vietos.

Techninės sąlygos ir veiklos lygio priemonės (šaltiniai) išsiskyrimų prevencijai

Procesas suprojektuotas siekiant išvengti išsiskyrimo ir poveikio darbuotojams; tai visų pirma apima tam tikras sąlygas, kuriomis užtikrinamas griežtas apribojimas (pvz. kiekybiškai nustatant likutinius nuostolius ir poveikį)

Netaikoma.

Techninės sąlygos ir priemonės, siekiant valdyti pasklidimą nuo šaltinio iki darbuotojo

Inžinerinės priemonės, pavyzdžiui, ištraukiamoji ventiliacija, bendroji ventiliacija; nurodyti priemonės veiksmingumą.

1. Atitinkami apribojimai.
2. Gero lygio bendroji ventiliacija.
3. Vengti taškymosi. Naudoti specialias talpas ir siurblius, kurie specialiai sukonstruoti taip, kad apsaugotų nuo produkto taškymosi, išsipylimo ar patekimo į aplinką.

Organizacinės priemonės siekiant išvengti/apriboti išmetimus, pasklidimą ir poveikį

Specifinės organizacinės priemonės, arba pagalbinės priemonės, reikalingos konkrečių

Netaikoma.

techninių priemonių veikimui (pvz., apmokymai ir priežiūra).

Sąlygos ir priemonės, susijusios su asmeninės apsaugos, higienos ir sveikatos vertinimu

Asmeninė apsauga, pvz. pirštinių dėvėjimas, veido apsauga, viso kūno odos apsauga, apsauginiai akiniai, respiratorius. Nurodyti priemonės veiksmingumą, nurodyti tinkamą medžiagą PPE (kur svarbu) ir patarti, kaip ilgai apsauginis inventorių gali būti naudojamas iki pakeitimo (jei svarbu).

1. Apsauginiai akiniai.

3. Poveikio informacija ir nuoroda į jos šaltinį

Informacija scenarijaus (1) papildymui

Aplinkos įvertinimas nebuvo atliktas, kadangi cheminė medžiaga neatitinka kriterijų, kad būtų klasifikuojama kaip pavojinga aplinkai.

Informacija scenarijaus (2) papildymui

Cheminės medžiagos saugaus naudojimo apibrėžimas buvo atliktas kokybiniu būdu. Pagrindinis šios medžiagos toksinis efektas yra akių dirginimas, kuriam DNEL negali būti nustatytas, nes nėra žinomas kritinės dozės dydis. Kadangi minimalus žinomas sisteminis poveikis buvo nustatytas naudojant tokį didelį medžiagos kiekį, koku žmogus niekada nėra veikiamas (žr. DNEL), todėl kiekybinis poveikio įvertinimas nėra būtinas.

4. Rekomendacijos DU įvertinimui, veikiant ES sienų ribose

Jokios papildomos rizikos valdymo priemonės, be tų, kurios yra paminėtos aukščiau, nėra būtinos, tam, kad būtų užtikrintas saugus naudojimas.

5. Papildomi geros praktikos patarimai po REACH CSA

Papildomos geros praktikos priemonės, kurias galima vykdyti atlikus REACH rizikos vertinimą gali būti:

- Atitinkami apribojimai;
- Neapsaugoto personalo skaičiaus mažinimas;
- Išmetimų proceso izoliavimas;
- Efektyvus teršalų ištraukimas, pašalinimas;
- Gero lygio bendroji ventiliacija;
- Rankinio darbo mažinimas;
- Kontakto su užterštais įrankiais ir objektais vengimas;
- Reguliarus įrangos ir darbo vietos valymas;
- Vadyba / priežiūra tikrinant, ar tinkamai ir teisingai naudojamos RMMs bei laikomasi OCs;
- Personalo geros praktikos mokymas;
- Gera asmeninė higiena.

1 Poveikio scenarijus (4)

Galutinis trąšų ir degtukų/ fejerverkų vartojimas

Panaudojimo deskriptoriai, nusakantys panaudojimo ciklo etapą	SU21 PC11/12 ERC8b/8e/10a
Poveikio aplinkai scenarijus ir atitinkami ERC	1. Platus reaktyvių medžiagų panaudojimas uždaroje patalpose atvirose sistemose (ERC8b). 2. Platus reaktyvių medžiagų panaudojimas atvirose vietose nesandariose sistemose (ERC8e). 3. Platus nereaktyvių medžiagų panaudojimas atvirose vietose

Saugos duomenų lapas

pagal Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 (REACH) priedą Nr. II

Amonio salietra

Galutinių vartotojų scenarijų (2) ir atitinkamų PC kategorijų sąrašas	1. Sprogmenys (PC11) 2. Trašos (PC12)
2.1 Papildomas scenarijus (1), siekiant valdyti poveikį aplinkai	
Platus reaktyvių medžiagų panaudojimas uždaroje patalpose atvirose sistemose (ERC8b); Platus reaktyvių medžiagų panaudojimas atvirose vietose nesandariose sistemose (ERC8e); Platus nereaktyvių medžiagų panaudojimas atvirose vietose. Aplinkos įvertinimas nebuvo atliktas, kadangi cheminė medžiaga neatitinka kriterijų tam, kad būtų klasifikuojama kaip pavojinga aplinkai.	
2.2 Papildomas scenarijus (2) galutiniam trašų ir degtukų/ fejerverkų naudojimui	
Kadangi visos darbo sąlygos (OCs) bei rizikos valdymo priemonės (RMMs) yra identiškos, šis papildomas scenarijus taikomas visoms proceso kategorijoms. Vartotojui naudojant šį produktą kaip trašą galimas jo akis dirginantis poveikis (PC12). Naudojant šį produktą degtukų/fejerverkų (PC11) gamyboje/naudojime joks poveikis žmonėms nenustatomas.	
Gaminio charakteristika	
Gaminį apibūdinantys parametrai, pvz. medžiagos koncentracija mišinyje, fizinė būklė šiame mišinyje (kieta, skysta; jei kieta: dulketumo lygis), pakuotės dizainas, turintys įtakos poveikiui.	Kietas, mažai dulketas. Skystas Produktai, turintys šios medžiagos $\geq 10\%$ bei $< 10\%$.
Naudojami kiekiai	
Kiekiai vienam naudojimo atvejui	Netaikoma.
Naudojimo/poveikio dažnumas ir trukmė	
Poveikio trukmė naudojimo atvejui ir naudojimo atvejų dažnis. Pastaba: poveikio įvertinimas paprastai nurodo į išorinį poveikį, nevertinant naudojimo atvejų trukmės ir dažnumo (Žr. Vadovo sk. R.15)	Netaikoma.
Rizikos valdymo neįtakojami žmogiškieji veiksniai	
Tam tikromis sąlygomis, pvz. kūno dalys gali būti neapsaugotos, aplinkiniai gali būti neapsaugoti (suaugę, vaikai).	Netaikoma.
Kitos darbo sąlygos, turinčios poveikį darbuotojams	
Kitos darbo sąlygos: pvz., kambario tūris, oro pasikeitimo greitis, ar naudojama lauke, ar uždaroje patalpoje.	Uždaros patalpos arba atviros vietos.
Sąlygos ir priemonės, susijusios su informacija ir elgesio patarimais vartotojams	
Saugaus elgesio patarimai vartotojams poveikio kontrolei, pvz. techninė instrukcija, elgsenos patarimai.	Vengti taškymosi.
Sąlygos ir priemonės, susijusios su darbų sauga ir higiena	
Asmeninė apsauga, pvz. pirštinių dėvėjimas, veido apsauga, viso kūno odos apsauga, apsauginiai akiniai, respiratoriai. Nurodyti priemonės veiksmingumą, nurodyti tinkamą medžiagą PPE (kur svarbu) ir patarti, kaip ilgai apsauginis inventorių gali būti naudojamas iki pakeitimo (jei svarbu).	1. Kai amonio nitrato koncentracija daugiau kaip 10% , naudoti apsauginius akinius. 2. Kai amonio nitrato koncentracija mažiau kaip 10% , asmeninės apsaugos priemonės nereikalingos. 3. Vadovautis instrukcijomis ir žymėjimais, esančiais ant pakuotės.

---

3. Poveikio informacija ir nuoroda į jos šaltinį

Informacija scenarijaus (1) papildymui

Aplinkos įvertinimas nebuvo atliktas, kadangi cheminė medžiaga neatitinka kriterijų tam, kad būtų klasifikuojama kaip pavojinga aplinkai.

Informacija scenarijaus (2) papildymui

Cheminės medžiagos saugaus naudojimo apibrėžimas buvo atliktas kokybiniu būdu. Pagrindinis šios medžiagos toksinis efektas yra akių dirginimas, kuriam DNEL negali būti nustatytas, nes nėra žinomas kritinės dozės dydis. Kadangi minimalus žinomas sisteminis poveikis buvo nustatytas naudojant tokį didelį medžiagos kiekį, koku žmogus niekada nėra veikiamas (žr. DNEL), todėl kiekybinis poveikio įvertinimas nėra būtinas.

4. Rekomendacijos DU įvertinimui, veikiant ES sienų ribose

Jokios papildomos rizikos valdymo priemonės, be tų, kurios yra paminėtos aukščiau, nėra būtinos, tam, kad būtų užtikrintas cheminės medžiagos saugus naudojimas kaip trąša:

jeigu amonio nitrato koncentracija ne mažiau kaip 10 %, naudoti apsauginius akinius;

jeigu amonio nitrato koncentracija mažiau kaip 10 %, asmeninės apsaugos priemonės nereikalingos.

Saugos duomenų lapo pabaiga

Bioversal® Medžiagos saugos duomenų lapas

Remiantis ES direktyva 91/155/EEC

1 PRODUKTO PAVADINIMAS / GAMINTOJAS

Produkto identifikavimas	Pavadinimas:	HC
	Panaudojimas:	Naftos produktų taršos pašalinimui
Gamintojo identifikavimas	Įmonės pavadinimas	Bioversal International bv
	Adresas:	Mercurion 28 - 1
	Pašto kodas / Miestas:	6903 PZ ZEVENAAR
	Šalis:	Olandija
	Telefonas:	+43 2239 4278 - 0
	Faksas:	+43 2239 4278 - 18

2 SUDĖTIS

Cheminės savybės Vandeniniai plovikliai, daugiavalenčiai komponentai ir heteroorganiniai junginiai.

3 PAVOJINGUMAS

3 Jokio specifinio pavojingumo nenustatyta. Tačiau produktas turi būti prižiūrimas, kaip paprastos cheminės medžiagos.

4 PIRMOSIOS PAGALBOS PRIEMONĖS

Bendros priemonės [vykus nelaimei ar pajutus diskomfortą, visuomet kreipkitės į gydytoją.
 Įkvėpėte Medžiaga nesukelia uždegimo. Iki šiol joks neigiamas poveikis nenustatytas.
 Pateko ant odos Nuplaukite odą vandeniu.
 Pateko į akis Nedelsiant nuplaukite akis vandeniu, kreipkitės į gydytoją.
 Nuryjote Išgerkite daug vandens. Jei nukentėjusysis jaučiasi blogai, kreipkitės į gydytoją.

5 ATSPARUMAS UGNIAI

Nenustatyta.

6 ATSITIKTINIS IŠSISKYRIMAS

Asmeninės atsargumo priemonės Venkite koncentruoto produkto patekimo į akis ir ant odos.
 Aplinkoje atsargumo priemonės Venkite koncentruoto produkto išsilejimo į aplinką.
 Išsilejimų valymo metodas Didelius kiekius: absorbuoti mechaniškai.
 Mažus kiekius: nuplaukite dideliu kiekiu vandens.

7 SANDĖLIAVIMAS

Instrukcijos saugiam laikymui Produktas turi būti laikomas kaip paprastos cheminės medžiagos. Konteinerį laikykite uždarytą.
 Instrukcijos apsaugojimui nuo sprogdimo ir gaisro Specifinių priemonių nėra.

8 ASMENINĖ APSAUGA

Asmeninė apsauga Standartinė asmeninė apsauga.
 Bendra apsauga ir higieninės priemonės Laikyti kuo toliau nuo maisto produktų.

Bioversal® Medžiagos saugos duomenų lapas

Remiantis ES direktyva 91/155/EEC

9 FIZINĖS IR CHEMINĖS SAVYBĖS

Forma	Skystis.
Spalva	Bespalvis.
Kvapas	Švelnus citrinos.
Tirpimo taškas	°C.
Virimo taškas	> 100 °C.
Blyksnio taškas	> 100 °C.
Tankis prie 20°C	1.02 g/ml.
Tirpumas vandenyje	Visiškai tirpus.
pH-vertė (g/l vandens, °C)	apie 7.5

10 STABILUMAS IR REAKTYVUMAS

Jokių specifinių savybių nenustatyta.

11 TOKSIKILIGINĖ INFORMACIJA

Nenustatytas joks žalingas poveikis, jeigu produktas naudojamas profesionaliai ir pagal instrukcijas.

12 EKOLOGINĖ INFORMACIJA

Nenustatytas joks žalingas poveikis, jeigu produktas naudojamas profesionaliai ir pagal instrukcijas.

Mikroorganizmų suskaidomumas Labai gerai suskaidomas mikroorganizmų (OECD 301).
Vandens pavojingumo klasė (Vokietijos WGK) 1

13 ATLIEKŲ PAŠALINIMAS

Produkto Rekomendacijos: nuplauti (nuotekynę (nuotekų valyklą) remiantis vietiniais arba tarptautiniais įstatymais.

Panaudoto įpakavimo Rekomendacijos: švarūs tušti įpakavimai yra tinkami panaudoti vėl.

14 PERVEŽIMO INFORMACIJA

Remiantis gabenimo įstatymais, produktas nėra pavojingas pervežimui.

15 REGULIAVIMO INFORMACIJA

Ženklinimas remiantis EU-direktyvomis Produktui ženklinimas nebūtinas.

16 KITA INFORMACIJA

Informacija, pateikta šiame dokumente, atspindi visus duomenis, nuo gaminių išleidimo momento. Šis dokumentas neskirtas užtikrinti tam tikrų produkto savybių ir negali būti panaudotas, kaip kokios nors bendradarbiavimo sutarties pagrindas.

INFOCHEMACheminių medžiagų ir preparatų skyrius
Valstybinė ne maisto produktų inspekcija prie Ūkio ministerijos

Gedimino pr. 38/2, LT-Vilnius, tel. (8~5) 261 09 75, faks. (8~5) 262 94 13, el.p. chemija@is.lt, www.infochema.lt

indų ploviklis FAIRY

Prekybinis pavadinimas	Indų ploviklis Fairy, Fairy expert, Fairy sensitive
Tipas	preparatas
Kodas	3402 90 90 625
Paskirtis	Plauti indus ir įvairius paviršius.
Toksiškumas	Nelabai toksiškas, gali sukelti vėmimą. Nuriję didelį kiekį, elkitės pagal simptomus. Nesukelkite vėmimo. Jei dirginimo padariniai matomi, jie bus nedideli, priklausomai nuo poveikio. Jei jo patenka į akis, patartina plauti vandeniu. Stiprus oralinis toksiškumas: LD50(žiurkės) >=2g/kg.
Ekotoksiškumas	Produktas plačiai išsisklaido, jį galima nuleisti į nutekamuosius vamzdžius. Produktas nėra žalingas vandens organizmams ir nesukelia ilgalaikių neigiamų padarinių aplinkai. Paviršiaus aktyvios medžiagos naudojamos produkte yra skaidomos mikroorganizmų pagal ES Direktyvas 73/404/EEC ir 73/405/EEC ir jų tolesnes pataisas.
Stabilumas ir cheminis aktyvumas	Normaliomis sąlygomis stabilus.
Apsaugos priemonės avarijos atveju	Venkite nutekėjimo į nutekamuosius vamzdžius ar paviršinius vandenis. Išsiliejus dideliame kiekiui naudokite nedegų absorbentą ir susemkite į talpą.
Ženklinimas	Simb.: R: S: 2
Lietarātūra	Saugos duomenų lapas.

SAUGOS DUOMENŲ LAPAS

Saugos duomenų lapas

1 lapas iš 5 lapų

(pagal direktyvas 91/155 EEB ir 2001/58 EB

Pildymo data 2003.01.01

HydroBreak POWER

Paskutinio peržiūrėjimo data 2001.10.01

1. CHEMINĖS MEDŽIAGOS, PREPARATO IR TIEKĖJO PAVADINIMAS

Preparato pavadinimas:

HydroBreak POWER

Paskirtis: Naftos produktų skaidymo ir nuriebalinimo preparatas

Tiekėjas:

A.MALANJIN I.I

H.MANTO 51-4

KLAIPEDA

Telefonas skubiai informacijai suteikti:

-370 698 41926

2. CHEMINĖS MEDŽIAGOS, PREPARATO SUDĖTIS, INFORMACIJA APIE KOMPONENTUS

Preparato sudėtis:

Vandeninis paviršiaus aktyvių

medžiagų, organinių rūgščių, augalinių ekstraktų ir natūraliu tirpikliu mišinys, turintis savybę visiškai biologiškai susiskaidyti.

CAS Nr	EINECS Nr	Cheminis pavadinimas	Koncentracija (%)	Pavojingumo simboliai	Rizikos frazės
67762-30-5	nera	C4-C13 alkoholiai	14%	Xi	R37/38

3. CHEMINĖS MEDŽIAGOS, PREPARATO GALIMI PAVOJAI

Dirgina kvėpavimo takus ir odą

4. PIRMOSIOS MEDICINOS PAGALBOS PRIEMONĖS

Patekus į akis: Nedelsiant gausiai plauti akis vandeniu, pakeliant vokus. Skubiai kreiptis medicinos pagalbos, testi plovimą.

Saugos duomenų lapas

2 lapas iš 3 lapų

(pagal direktyvas 91/155 EEB ir 2001/58 EB

Pildymo data 2003.01.01

HydroBreak POWER

Paskutinio peržiūrėjimo data 2001.10.01

Patekus ant odos: Nedelsiant nuplauti odą gausia vandens srove su muilu. Jeigu preparatu persisunkė rūbai juos nedelsiant reikia nusivilkti ir odą nuplauti gausia vandens srove. Jeigu po nuplovimo odos sudirginimas lieka, kreiptis medicinos pagalbos.

Įkvėpus: Jeigu neteisingai dirbant su preparatu, atsitiktų mažai tikėtinas atvejis ir preparatas būtų įkvėptas, nukentėjusįjį nedelsiant reikia išvesti į gryną orą. Sustojus kvėpavimui, atlikti dirbtinį kvėpavimą. Nukentėjusįjį laikyti ramybėje ir šiltai. Iškviešti medikus.

Prarijus: Jeigu nukentėjusysis prarado sąmonę, niekada nebandykite sukelti vėmimo arba priversti jį gerti kokius nors skysčius. Jeigu nukentėjusysis yra sąmoningas, preparato praskiedimo tikslu reikia duoti gerti gausiai vandens. Kreiptis medicinos pagalbos.

5. PRIEŠGAISRINĖS PRIEMONĖS

HydroBreak POWER – nedegi medžiaga. Problemų ji gali sukelti tik ekstremaliuose sąlygose.
Tinkamos gaisro gesinimo priemonės: Anglies dioksidas (CO₂) iš "spiritinių" putų, sausos cheminės medžiagos, smelis, dolomitas ir kitos medžiagos, į kurias HydroBreak POWER neturi poveikio.

Specialios priešgaisrinės procedūros: Naudojant vandenį, atvesinti konteinerius, atsidūrusius gaisro zonoje, išsklaidyti garus. Galima naudoti purškiamą vandens srovę, kad būtų galima pašalinti išlietą medžiagą iš gaisro zonos ir ją praskiesti.

Pavojingi skilimo produktai: Esant ekstremalioms sąlygoms, gali išsiskirti toksiškos dujos, garai, dūmai, turintys sudėtyje anglies monoksido (CO).

6. AVARIJŲ LIKVIDAVIMO PRIEMONĖS

Preparato surinkimo būdai: Užtikrinti ventiliaciją. Personalas turi būti aprūpintas apsaugos priemonėmis, skirtomis kontaktui su skysčiais. Po kontakto su išsiliejusiais skysčiais, reikia kruopščiai prausti.

Nedidelis teršimas: Surinkti smelio arba kokios nors kitos inertinės absorbcinės medžiagos pagalba ir patalpinti į tinkamą konteinerį.

Didelis teršimas: Užkirsti kelią išlietos medžiagos patekimui į vandens telkinius, panaudojant celiuliozinius absorbentus, smelį arba žemę. Jeigu to atlikti neįmanoma, pranešti vietinems tarnyboms.

7. CHEMINĖS MEDŽIAGOS, PREPARATO NAUDOJIMAS IR SANDĖLIAVIMAS

Saugumo priemonės naudojant: Vengti išsiliejimo, kontakto su oda ir akimis. Vengti rūko arba pūslių susidarymo.

Saugos duomenų lapas

3 lapas iš 5 lapų

(pagal direktyvas 91/155 EEB ir 2001/58 EB

Pildymo data 2003.01.01

HydroBreak POWER

Paskutinio peržiūrėjimo data 2001.10.01

Saugumo priemonės sandėliuojant: Laikyti plastmasiniuose konteneriuose aukštesneje negu 0 C temp. Sandariai uždaryti.

8. CHEMINĖS MEDŽIAGOS, PREPARATO POVEIKIO PREVENCIJA

Ingradienų pavadinimai:	STD	LT EXP (8 val.)	ST EXP (10 min.)
		Nenaudojamas	

Apsaugos priemonės: Dirbant su bet koku cheminiu preparatu, derėtų nešioti apsauginius akinius ir pirštines.

Respiratoriai: Nėra ypatingų rekomendacijų.

Apsauginės pirštinės: Esant kontakto su oda tikimybei, naudoti tinkamas apsaugines pirštines

Akių apsauga: Naudoti akinius, apsaugančius nuo pūslių, kad būtų išvengta bet kokia kontakto su akimis galimybė.

9. CHEMINĖS MEDŽIAGOS, PREPARATO FIZIKINĖS IR CHEMINĖS SAVYBĖS

Agregatinė būsena ir išvaizda: Tamsiai geltonas oranžinis skystis.

Kvapas/skonis: Aiškiai jaučiamas.

Tirpumas: Tirpsta vandenyje.

Vandenilio jonų koncentracijos vertė, PH: 6,0 - - 0,5

Virimo temperatūra: 100 C

Užšalimo temperatūra: 0 C

Lyginamasis svoris: 0.978 (prie 20C)

Plūpsnio temperatūra (C) : >65C Šis produktas yra nedegus.

10. CHEMINĖS MEDŽIAGOS, PREPARATO STABILUMAS IR REAKTINGUMAS

Stabilumas: Stabilumui ypatingos reikšmės neteikiama.

Vengtinios cheminės medžiagos: Nėra.

Žalingi skilimo produktai: Esant ekstremalioms sąlygoms, įmanomas toksiškų garų, dujų arba dūmų, turinčių anglies monoksido (CO), išsiskyrimas.

11. TOKSIKOLOGINĖ INFORMACIJA

Toksinė dozė 1 (LD 50) : Nėra informacijos

Toksinė konc. dozė (LC 50): Nėra informacijos

Išpėjimas apie pavojų sveikatai: Gali sudirginti odą ir gleivines

Simptomai: Akių ir gleivinių sudirginimas

Ūmus ir lėtinis poveikis sveikatai: Koks nors ūmus ar lėtinis poveikis sveikatai neegzistuoja.

Saugos duomenų lapas

4 lapas iš 5 lapų

(pagal direktyvas 91/155 EEB ir 2001/58 EB

Pildymo data 2003.01.01

HydroBreak POWER

Paskutinio peržiūrėjimo data 2001.10.01

12. EKOLOGINĖ INFORMACIJA

Skilimas aplinkoje: >97%

Ūmus toksiškumas žuvims: Informacijos nėra.

Kenksmingumo vandens telkiniuose klasifikavimas: Sprendžiant pagal reagentus gali būti silpnai teršikliu.

13. CHEMINĖS MEDŽIAGOS, PREPARATO ATLIEKŲ TVARKYMAS

Šalinimo būdai: Šalinimo procedūros nustatomos atsakingų už aplinkos apsaugą asmenų, vadovaujantis galiojančiais įstatymais ir taisyklėmis.

14. CHEMINĖS MEDŽIAGOS, PREPARATO VEŽIMAS

Šis preparatas kaip keliantis pavojų transportuojant, neetraktuojamas.

UD No	-
ADR No	-
Klasė oro transportui	-
Poklasė oro transportui	-
Pakuotės grupė	-
IMO Nr	-
CEPIC TEC (R) Nr	-
Produkto kodas	3402-9010

15. TEISINĖ REGLAMENTACIJA IR INFORMACIJA, NURODYTA PREPARATO PAKUOTĖS ETIKETĖJE

Ženklinimas pateikiant produktą: **X**

Rizikos nurodymas: R37/38

Saugos reikalavimai: S37/39 Mūvėti tinkamas pirštines ir naudoti akių (veido) apsaugos priemones

Didžiosios Britanijos normatyvas: 1974m. sveikatos apsaugos saugumo darbo vietose aktas

1988m. Kenksmingų sveikatai medžiagų kontrolės aktas

Darbo su kenksmingomis medžiagomis taisyklės informacija apie kenksmingumą ir įpakavimus.

Saugos duomenų lapas

5 lapas iš 5 lapų

Pagal direktyvas 91/155 EEB ir 2001/58 EB

Pildymo data 2003.01.01

HydroBreak POWER

Paskutinio peržiūrėjimo data 2001.10.01

16. KITA INFORMACIJA

Pavojingumo simboliai ir tekstas:

X

Dirginanti

R frazės: R37/38 Dirgina kvėpavimo takus ir odą

S frazės: S37/39 Mūvėti tinkamas pirštines ir naudoti akių(veido)apsaugos priemones

ISPĖJIMAS

Ši informacija tinka konkrečiai medžiagai ir gali netikti naudojant šią medžiagą su koku nors kitu preparatu arba kokiame nors kitame procese. Duota informacija, kaip yra žinoma kompanijai, yra tiksli ir patikima nurodytai datai. Tačiau dėl jos tikslumo, patikimumo ir pilnumo neduodama garantijų. Naudotojo pareiga įsitikinti tuo, kad ši informacija yra tinkama konkrečiai jam reikalingai panaudojamo sričiai.

Jeigu nekenksminga naudoti vandenį,
nekenksminga naudoti ir HydroBreak®.

HydroBreak® produktai Didžiojoje Britanijoje naudojami vadovaujantis kokybės standartu BS5750/ISO9002. Tai aplinkai visiškai nekenksmingi ir priimtini jai tiek naudojant tiek po panaudojimo produktai.

Pagal CHIP reikalavimus HydroBreak® yra kvalifikuojamas kaip visiškai nekenksmingas Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministerija yra išdavusi HydroBreak® sertifikatą.

HydroBreak® produktai nėra toksiški patys nesukelia korozijos naudojant neišskiria toksinių produktų. Be to jie yra nelakūs ir nedegūs kas leidžia sutaupyti ventiliacinių įrengimų, priešgaisrinės signalizacijos ir draudimo sąnaudų prasme. Naudojant nuotekų apdorojimo įrenginiuose energetinių resursų sunaudojimą sumažina apie 50% ir žymiai sumažina deguonies poreikį.

Kaip jie veikia.

Šalinant teršalus nuo užterštų paviršių HydroBreak® produktai suskaldo ilgas angliavandenilines molekulių grandines į lengviau apdorojamas grandis. Jo unikali sudėtis aplinkoje stimuliuoja "sprogstamą" augimą bakterijų, kurios "suvalgo" šiuos ilgų molekulių likučius, paversdamos juos į vandenį ir angliarūgštę. Vėliau kai "maisto šaltinis" išsenka bakterijos tiesiog žūva.

Skirtingai negu tradicinės skalbimo priemonės, tirpikliai, riebalų dispergatoriai arba nuriebalintojai angliavandenilių pagrindu HydroBreak® neperkelia teršalų tiesiog kur nors į kitą vietą, o juos sunaikina. Kadangi jis pats dėl savybės visiškai biologiškai suirti, nėra teršalas dargi mišinyje su teršalais, tai po užterštų paviršių valymo ten nelieka pėdsakų.

Įvairiapusiškumas.

Dėl to kad šie produktai gali būti nekenksmingai panaudoti įvairiais būdais – valant rankiniu būdu, šepetiais gariniuose valytuvuose, vandens srove plaunančiose sistemose, ultragarsiniuose įrenginiuose, dėl to kad apima platų teršalų diapazoną HydroBreak® produktai gali sumažinti naudojamų valymo produktų skaičių, tuo supaprastindami užsakymus sandėliavimą ir apskaitą. HydroBreak® nesąveikauja su dažais, guma arba plastikais, yra suderinamas su daugeliu metalų, įskaitant aliuminį, bronzą, varį, geležį, šviną, plieną, cinką. Naudojant teisingai, jis gali pakeisti nuriebalintojus tirpiklių pagrindu ir sumažinti tirpiklių ir šarminių medžiagų pavojų. Kai HydroBreak® produktai naudojami alyvų, tepalų ir riebalų šalinimui, jie padaro nebeįmanomu tolesnį šių medžiagų atsistatymą, dėl ko galeėtų blokuotis drenažas, o grindys taptų vel pavojingos personalui.

Jie taip pat gali būti naudojami kartu su patvirtintais bakterijų štamais specifinių nuotekų apdorojimui, taip pat angliavandenilių išsilejimui žemės ar kelių paviršiuje nukenksminti. Nekenkia asfaltui (išskyrus HydroBreak Power) ir paverčia angliavandenilius nedegiais.

HydroBreak® produktai naudojami biologiniam užterštos žemės atstatymui. Maksimaliam efektyvumui užtikrinti gali būti naudojama kartu su specifinėmis bakterijų kultūromis.

Šmaikšesnė informacija mūsų kompanijos atstovybėje

A. MALANJIN I.Į.

KLAIPĖDA

TEL / FAX 370 46 213611, 370 698 41926

www.hydrobreak.lt

ATEITIES ŠVAROS TECHNOLOGIJA

HydroBreak® yra unikali nuriebalinimo priemonė. Gaminama Didžiojoje Britanijoje pagal kokybės standartą BS5750 / ISO 9002. Ji yra nekenksminga žmogaus sveikatai, ekologiška naudojant ir utilizuojant. Priskiriama visiškai netoksiškų, nedegių ir nelakių produktų klasei. Naudojama visais atvejais, kai iškyla problemos dėl alyvų, tepalų, dervų, naftos žaliavos nutekėjimo ar dirvos rekultivacijos.

HydroBreak® turi savybę visiškai suskaldyti maistinius ir pramoninius riebalus o taip pat naftos produktus į nekenksmingas H₂O ir CO₂ atliekas.

PANAUDOJIMO SRITYS

Tepalų šalinimas * Šviesių ir tamsių naftos produktų šalinimas
* Dervų šalinimas * Dirvos valymas * Filtracinis valymas
* Talpų valymas * Detalių valymas

KAME HYDROBREAK® UNIKALUMAS ?

- 1) HydroBreak® turi savybę skaldyti alyvas, tepalus, riebalus ir daugelį gyvulinės, mineralinės ir sintetinės kilmės aromatinių medžiagų į ekologiniu požiūriu labiau priimtinių mažesnių molekulių komponentus.
- 2) Be to, HydroBreak® turi savybę stimuliuoti tolimesnį šių komponentų irimą iki nekenksmingų atliekų (pav. iki H₂O ir CO₂) gamtoje sutinkamų bakterijų - parazitų poveikyje. Tai leidžia susilpninti tą poveikį aplinkai, kuris paprastai asocijuojasi su gamyboje atliekamu valymo - nuriebalinimo procesu.
- 3) Tokiu būdu, HydroBreak® leidžia išspręsti problemas, susietas su valymu - nuriebalinimu, vietoje to, kad jas perkelti iš vienos vietos į kitą.
- 4) HydroBreak® asortimento priemonių panaudojimas yra visiškai nepavojingas bet kurioje situacijoje, ten kur tik priimtinas vandens panaudojimas.
- 5) HydroBreak® priemonių panaudojimo metu neiškyla jokių kenksmingų faktorių.
- 6) Skirtingai negu dauguma įprastinių valymo - nuriebalinimo priemonių HydroBreak® klasifikuojamas kaip nekeliantis pavojaus.
- 7) HydroBreak® galima naudoti derinant su tam tikrais bakterijų štamais ypatingos sudėties nuotekoms apdoroti. Taip pat derinant su priemonių įvairių angliavandenilių šalinimui rinkiniu. Taip pat užteršto žemės paviršiaus ir kelių apdorojimui.
- 8) HydroBreak® priemonės paverčia angliavandenilius nedegiais.

HYDROBREAK®

HYDROBREAK® VANDUO RIEBIOSIOS RŪGŠTYS BAKTERIJOS VANDUO CO ₂	RIEBALA BIOREKULTIVACIJA	UŽTERŠIMAS MOLEKULIŲ SKALDYMASIS GAMTINIAI ELEMENTAI

TRUMPA HYDROBREAK® PRIEMONIŲ APŽVALGA

HYDROBREAK® UNIVERSAL

Tai universali valymo ir nuriebalinimo priemonė, skirta naudoti visais atvejais, kai iškyla problemos, susietos su alyvomis, riebalais arba tepalais. Pav. pašalinimas nuo grindų tepalo saugumo sumetimais arba mechanizmų valymas jų darbo efektyvumui pagerinti. Skiedžiama pagal reikalą nuo minimalaus skiedimo 1:5 (įprastiniam panaudojimui) iki 1:100. Priemonė tiekama konteneriais po 25 ir 205 litrus.

HYDROBREAK® 2000

Tai didesnės koncentracijos HydroBreak® Universal forma. Galima naudoti tose pačiose srityse, be to ypač efektyvus šalinant ištekejusiais alyvas ir angliavandenilius, o taip pat apdorojant nuotekas ir dirvos rekultivacijai. Dėl didelės koncentracijos tai yra vertingas produktas, rekomenduojama skiesti nuo 1:10 iki 1:200. Įpakuojamas po 25 ir 205 litrus.

HYDROBREAK® PLUS

Aukštos koncentracijos priemonė. Tai palengvina transportavimą ir laikymą. Naudojamas tose pačiose srityse kaip ir mažiau koncentruoti produktai, bet ypač tinka jūrų laivyne ir atviroje jūroje (galima skiesti jūros vandeniu), taip pat nuotekų dozavimo sistemose ir eksportui. Skiesti nuo 1:25 iki 1:500. **HYDROBREAK® PLUS** naudojant dozavimo sistemose apdorojant nuotekas duoda galimybę žymiai pakelti nuotekų valymo stoties našumą. Tiekama konteneriais po 25 ir 205 litrus.

HYDROBREAK® DR

Sudėtis specialiai pritaikyta aerolinėms plovimo sistemoms temperatūrai virš 40°C. Ji leidžia be putų susidarymo nuvalyti ir nuriebalinti ką tik pagamintas detales. Į ją įeina trumpalaikės apsaugos nuo korozijos sistema, kuri suteikia galimybę valyti juodųjų ir spalvotųjų metalų paviršius. Įprastam naudojimui rekomenduojama skiesti 1:10, bet Hydrobreak® DR yra efektyvus ir praskiestas 1:100. Tiekama įpakavimais po 25 ir 205 litrus.

HYDROBREAK® POWER

Tai stipriai plaunanti priemonė nuriebalinimui ir angliavandenilių suskaldymui, skirta šalinti pačiam kompaktiškiausiam ir klampiausiam kurui, naftos žaliavai, dervoms, klampiems tepalams. Maksimaliam efektyvumui pasiekti valyti reikėtų plovimo įrenginių su padidintu spaudimu pagalba 40°C temperatūroje. Ši priemonė ypač efektyviai šalina užsisėnėjusius angliavandenilių teršalus. Skiedžiama iki 1:200. Tiekama įpakavimais po 25 ir 205 litrus.

KAIP PASIRINKTI HYDROBREAK® PRIEMONĘ

PANAUDOJIMO SRITIS	HYDROBREAK®				
	POWER	UNIVERSAL	2000	PLUS	DR
Bendras valymas ir nuriebalinimas	*	*	*		
Detalių valymas					*
Grindų valymas	*	*	*		
Išlietos alyvos ir kuro Pašalinimas		*	*		
Talpų valymas	*	*	*	*	
Virtuvės įrenginių nuriebalinimas		*			
Įrenginių patalpų nuriebalinimas	*	*			
Ekologinis valymas (gyvo- ji gamta, paukščiai ir kt.)		*	*		
Paviršiaus paruošimas		*			*
Nutekamųjų vandenių Apdorojimas	*		*	*	
Teršalų iš teritorijos Pašalinimas	*		*	*	
Kanalizacinių vandenių Apdorojimas	*		*	*	
Vandeninės nuriebalinimo Sistemos					*
Išlietos naftos Pašalinimas	*	*	*	*	
Tirpiklių pakeitimas	*	*	*	*	*
Sunkiųjų kuro alyvų ir dervų pašalinimas	*				
Betono blokų valymas	*	*	*		

KAIP SKIESTI HYDROBREAK®

PRIEMONĖ	UŽTERŠIMO LAIPSNIS		
	LENGVAS	VIDUTINIS	STIPRUS
UNIVERSAL	1 : 100	1 : 40	1 : 5
2000	1 : 200	1 : 80	1 : 10
PLUS	1 : 500	1 : 200	1 : 25
POWER	1 : 100	1 : 40	1 : 10
DR	1 : 50	1 : 25	1 : 10

PREKYBA CHEMINĖS MEDŽIAGOMIS

Saugos duomenų lapas

(pagal direktyvas 91/155/EEB ir 2001/58/EB)

1 lapas iš 5 lapų

Pildymo data: 2005 01 17

Paskutinio peržiūrėjimo data: 2005 02 16

(parengtas pagal "Saugos duomenų lapo reikalavimai ir jo pateikimo profesionaliems naudotojams tvarką", patvirtintą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. 687, Žin., 2002, Nr. 26-946)

1. CHEMINĖS MEDŽIAGOS, PREPARATO IR TIEKĖJO PAVADINIMAS

Cheminės medžiagos, preparato pavadinimas: **KALIO CHLORIDAS**

Kiti pavadinimai (sinonimai): kalio monochloridas

Paskirtis: naudojamas kaip trąša, taip pat įvairiose kitose srityse, maisto priedas E 508 (sinonimai - silvinas, silvitas).

Tiekėjas: UAB "MARGŪNAS",

Adresas: Ringuvos g. 53, 45245 Kaunas.

Telefonas, faksas: (37) 49 10 75.

Telefonas skubiai informacijai suteikti: Lietuvos apsinuodijimų kontrolės ir informacijos biuro telefonas (8 5) 236 20 52

2. CHEMINĖS MEDŽIAGOS, PREPARATO SUDĖTIS. INFORMACIJA APIE KOMPONENTUS

Empirinė (molekulinė) formulė: KCl

Molekulinė masė: 74,6

Pavojingi komponentai: nėra

CAS Nr.	EINECS Nr. ELINCS Nr.	Cheminis pavadinimas	Koncentracija (%) produkto masės (tūrio)	Pavojingumo simboliai	Rizikos frazės
7447-40-7	231-211-8	Kalio chloridas	> 97	nėra	nėra

3. CHEMINĖS MEDŽIAGOS, PREPARATO GALIMI PAVOJAI

Pavojai, susiję su užsidegimo arba sprogimo galimybe: nedegus. Terminio skilimo metu išsiskiria pavojingos organizmui dujos - chloras.

Pavojai žmonių sveikatai, galimo poveikio pasekmės: gali dirginti akis, kvėpavimo takus, odą. Prarijus gali pažeisti virškinamąjį traktą. Prarijus didelį kiekį galimi širdies darbo sutrikimai dėl per didelio kalio kiekio.

Pavojai aplinkai ir galimos žalos pasekmės: ypatingi pavojai nenustatyti.

4. PIRMOSIOS MEDICINOS PAGALBOS PRIEMONĖS

Cheminės medžiagos, preparato patekimo į organizmą būdas:

Įkvėpus: įkvėpus dulkių, nedelsiant nutraukti kontaktą – išeiti ar išnešti nukentėjusįjį į tyrą orą, suteikti ramybę. Jeigu nukentėjusysis jaučiasi blogai, kviesti gydytoją.

Patekus ant odos: gerai nuplauti vandeniu su muilu.

Patekus į akis: kuo skubiau plauti akis su vandeniu, pakeliant ir nuleidžiant vokus, ne trumpiau kaip 10 - 15 minučių. Jei įmanoma, išimti kontaktinius lęšius. Skubiai kreiptis pagalbos į gydytoją.

Prarijus: skalauti burną, duoti išgerti vandens, jei nukentėjusysis nepraradęs sąmonės – sukelti vėmimą, kviesti gydytoją.

Priemonės, kurių gali imtis tik gydytojas: patekus į akis, prarijus ar įkvėpus imtis šiame skyriuje nurodytų pirmos pagalbos priemonių ir visada kreiptis medicininės pagalbos.

5. PRIEŠGAISRINĖS PRIEMONĖS

Tinkamos (netinkamos) gaisro gesinimo priemonės: pats produktas nedegus, gaisro metu

PREKYBA CHEMINĖMIS MEDŽIAGOMIS

Saugos duomenų lapas

(pagal direktyvas 91/155/EEB ir 2001/58/EB)

2 lapas iš 5 lapų

Pildymo data: 2005 01 17

Paskutinio peržiūrėjimo data: 2005 02 16

gesinimo priemonės turi būti parenkamos įvertinant aplink degančių medžiagų savybes.

Pavojingos medžiagos, išsiskiriančios iš cheminės medžiagos, preparato degimo metu, degimo produktai, dujos: terminio skilimo degant metu išsiskiria chloras, vandenilio chloridas.

Asmeninės apsauginės priemonės: turi būti parenkamos įvertinant aplink degančių medžiagų savybes.

6. AVARIJŲ LIKVIDAVIMO PRIEMONĖS

Kolektyvinės apsaugos ir asmeninės apsauginės priemonės: išbyrėjus produktui, nutraukti bet kokius darbus. Vengti dulkių. Dėvėti tinkamą apsauginę aprangą, nurodytą 8 punkte.

Aplinkos teršimo prevencijos priemonės: vengti, kad išbyrėjęs produktas nepatektų į kanalizaciją, vandens telkinius, ant dirvožemio.

Cheminės medžiagos, preparato surinkimo (susėmimo) ir neutralizavimo (nukenksminimo) būdai ir priemonės: produktui išbyrėjus, jį sušluoti ar susemti, vengiant dulkelėjimo, ir supilti į plastikines ar metalines talpas. Vietas, kur buvo išbyrėjęs produktas, nuplauti vandeniu.

7. CHEMINĖS MEDŽIAGOS, PREPARATO NAUDOJIMAS IR SANDĖLIAVIMAS

Reikalavimai ir rekomendacijos naudojimui: naudoti pagal atitinkamos gamybos technologinį reglamentą. Dirbant uždaroje patalpoje, darbo vietoje turi būti tiekiamoji - ištraukiamoji ventiliacija, išvengti dulkių susidarymo.

Reikalavimai sandėliavimui: laikyti sandariai uždarytose plastikinėse talpose ar maišuose sausoje patalpoje.

Netinkamos (nesuderinamos) kartu sandėliuoti cheminės medžiagos: stiprūs oksidatoriai, stiprios rūgštys.

Nurodymai dėl ribinio cheminės medžiagos, preparato kiekio, galimo sandėliuoti nurodytomis sąlygomis: netaikoma.

Reikalavimai cheminės medžiagos, preparato pakuotei: plastikinės talpos, maišai su polietileninės ar polipropileninės plėvelės įdėklais, laminuoti maišai.

8. CHEMINĖS MEDŽIAGOS, PREPARATO POVEIKIO PREVENCIJA

Cheminės medžiagos, preparato komponento ribinė vertė darbo aplinkos ore (HN 23:2001 duomenys)

Cheminės medžiagos pavadinimas	Koncentracijos ribinė vertė					
	Ilgalaikio poveikio ribinė vertė (IPRV)		Trumpalaikio poveikio ribinė vertė (TPRV)		Neviršytina ribinė vertė (NRV)	
	mg/m ³	ppm	mg/m ³	ppm	mg/m ³	ppm
Kalio chloridas	5	-	-	-	-	-

Techninės priemonės: gera patalpų ventiliacija, vengti išbyrėjimo ir produkto dulkelėjimo.

Kvėpavimo takų apsauginės priemonės: esant galimybei įkvėpti dulkių - filtruojamosios puskaukės (respiratoriai) su filtrais nuo dulkių, pvz., P2 pagal LST EN 143:1997.

Rankų ir odos apsauginės priemonės: dėvėti apsaugines pirštines.

Akių apsauginės priemonės: hermetiški akiniai, apsauginis skydelis.

Kitos odos apsauginės priemonės (darbo drabužiai, avalynė ir kt.): dėvėti švarius, visą kūną dengiančius drabužius.

PREKYBA CHEMINĖS MEDŽIAGOMIS

Saugos duomenų lapas

(pagal direktyvas 91/155/EEB ir 2001/58/EB)

3 lapas iš 5 lapų

Pildymo data: 2005 01 17

Paskutinio peržiūrėjimo data: 2005 02 16

Asmens higienos priemonės: muilas ir vanduo. Nevalgyti, nerūkyti, negerti darbo vietoje. Plauti rankas prieš valgi.

9. CHEMINĖS MEDŽIAGOS, PREPARATO FIZIKINĖS IR CHEMINĖS SAVYBĖS

Agregatinė būsena (kieta, skysta, dujinė): kieta.

Juslinės savybės (spalva, kvapas): bespalviai arba rausvi kristaliniai milteliai ar granulės, be kvapo.

Vandenilio jonų koncentracijos vertė, pH: ~7 (vandeninių tirpalų).

Virimo temperatūra, °C ar virimo temperatūros intervalas: netaikoma, sublimuoja prie 1500°C.

Degumas: nedegus.

Savaiminio užsiliepsnojimo temperatūra, °C: netaikoma.

Pliūpsnio temperatūra, °C: netaikoma.

Sprogumo ribos:

žemutinė, tūrio %: netaikoma.

viršutinė, tūrio %: netaikoma.

Oksidavimosi savybės: pasižymi redukcinėmis savybėmis.

Užšalimo/lydymosi temperatūra, °C: 770-773°C

Garų slėgis netaikoma.

Specifinė masė, tankis g/cm³: 1987 (teorinis)

Tirpumas (vandenyje, angliavandeniliuose, riebaluose): gerai tirpsta vandenyje (28,1g/100g 0°C).

Pasiskirstymo koeficientas (n-oktanolis /vanduo): netaikoma.

Klampumas: netaikoma.

Garų specifinis tankis: netaikoma.

Garavimo greitis: netaikoma.

10. CHEMINĖS MEDŽIAGOS, PREPARATO STABILUMAS IR REAKTINGUMAS

Cheminis stabilumas ir pavojingos cheminės reakcijos: medžiaga yra stabili ir neskyla. Higroskopiskas, sugeria drėgmę iš oro.

Vengtinios aplinkos sąlygos ir cheminės medžiagos, sukeliančios pavojingas chemines reakcijas: stiprūs oksidatoriai, stiprios rūgštys, drėgmė.

Skilimo produktai: - terminės destrukcijos metu drėgnoje aplinkoje išsiskiria chloras, vandenilio chloridas, kalio oksidas, kalio hidroksidas

Stabilizatorių reikmė: nėra.

Egzoterminės reakcijos galimybė: nėra.

Nestabilūs skilimo produktai: nėra.

11. TOKSIKOLIGINĖ INFORMACIJA

Ūmus toksiškumas bandomiesiems gyvūnams:

Prarijus, LD₅₀: 2600 mg/kg (žiurkės).

Per odą, LD₅₀: tikslų duomenų nerasta.

Įkvėpus, LC₅₀: tikslų duomenų nerasta.

Dirginimas: tikslų duomenų nerasta.

Pasklidimas: duomenų nerasta.

Lėtinis poveikis bandomiesiems gyvūnams: duomenų nerasta.

Kancerogeniškumas, mutageniškumas, toksiškumas reprodukcijai: nenustatyti.

PREKYBA CHEMINĖS MEDŽIAGOMIS

Saugos duomenų lapas

(pagal direktyvas 91/155/EEB ir 2001/58/EB)

4 lapas iš 5 lapų

Pildymo data: 2005 01 17

Paskutinio peržiūrėjimo data: 2005 02 16

Poveikis žmonėms:

Įkvėpus: skausmas nosyje, gerklėje.

Patekus ant odos: pernelyg didelis kiekis gali sudirginti odą ir sukelti raudonį, net galimas dermatitas.

Patekus į akis: skausmas, ašarojimas, akių paraudonavimas.

Prarijus: pilvo skausmai, pykinimas, vėmimas, viduriavimas. Gali sorbuotis į organizmą. Prarijus didelį kiekį galimi širdies darbo sutrikimai dėl per didelio kalio kiekio.

12. EKOLOGINĖ INFORMACIJA

Cheminės medžiagos, preparato savybės, galinčios daryti poveikį aplinkai: duomenų nerasta.

Ekotoksiškumas (toksiškumas vandens, dirvožemio organizmams, kitiems gyvūnams ir augalams): tikslų duomenų nerasta.

Judrumas: tirpus vandenyje, išsisklaido.

Išsilaikymas ir skilimas (biodegradacija) aplinkoje: duomenų nerasta.

Bioakumuliacija: duomenų nerasta

Duomenys apie kitus poveikius: kalis, kaip trąša, gali skatinti nepageidaujamų vandens organizmų augimą.

13. CHEMINĖS MEDŽIAGOS, PREPARATO ATLIEKŲ TVARKYMAS

Reikalavimai atliekų neišmesti į aplinką: neišleisti į kanalizaciją, nepilti į vandens telkinius, ant dirvožemio.

Cheminės medžiagos, preparato atliekų, užterštų pakuočių šalinimo būdai (deginimas, utilizacija, šalinimas sąvartyne ir kt.): atliekų kodas: 06 03 99 - kitaip neapibrėžtos atliekos. Atliekų perdirbimui ypatingi reikalavimai netaikomi, galima gabenti į sąvartyną. Pakuotės gali būti perdirbamos. Išplautos ir išdžiovintos daugkartinio naudojimo talpos gali būti naudojamos pakartotinai.

14. CHEMINĖS MEDŽIAGOS, PREPARATO VEŽIMAS

Europos sutarties "Dėl pavojingų krovinių tarptautinių vežimų keliais" (RID/ADR), "Tarptautinio jūra gabenamų pavojingų krovinių kodekso" (IMDG) reikalavimai netaikomi.

15. TEISINĖ REGLAMENTACIJA IR INFORMACIJA, NURODYTA MEDŽIAGOS PREPARATO PAKUOTĖS ETIKETĖJE

Teisės norminiai aktai, reglamentuojantys cheminės medžiagos, preparato klasifikaciją, ženklavinimą, naudojimo ribojimą, darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus, ribines vertes darbo aplinkoje, atliekų tvarkymą ir kt.

Pavojingų cheminių medžiagų ir preparatų klasifikavimo ir ženklavimo tvarka. (Patvirtinta aplinkos ministro ir sveikatos apsaugos ministro 2000 gruodžio 19 d. įsakymu Nr. 532/742, aplinkos ministro ir sveikatos apsaugos ministro 2002 birželio 27 d. įsakymo Nr. 345/313 redakcija, Žin., 2002, Nr. 81-3501, pakeitimai patvirtinti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. rugpjūčio 4 d. įsakymu Nr. 411/V-460, Valstybės žinios, 2003, Nr. 81(1)-3703, 81(2)-3703, 81(3)-3703).

Pavojingų cheminių medžiagų ir preparatų pakuotės reikalavimų bei pakavimo tvarka. (Patvirtinta Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. lapkričio 19 d. įsakymu Nr. 599, Žin., 2002, Nr. 115-5161).

Saugos duomenų lapo reikalavimai ir jo pateikimo profesionaliems naudotojams tvarka

PREKYBA CHEMINĖMIS MEDŽIAGOMIS

Saugos duomenų lapas

(pagal direktyvas 91/155/EEB ir 2001/58/EB)

5 lapas iš 5 lapų

Pildymo data: 2005 01 17

Paskutinio peržiūrėjimo data: 2005 02 16

(Patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. 687, Žin., 2002, Nr. 26-946)

Specialių pirmosios medicinos pagalbos priemonių pavojingų cheminių medžiagų bei preparatų ir biologinių medžiagų sukeltų ūmių sveikatos sutrikimų sąrašas (Patvirtintas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. V-769, Žin. 2004, Nr. 7-157).

HN 23:2001 Kenksmingų medžiagų koncentracijų ribinės vertės darbo aplinkos ore. Bendrieji reikalavimai. (Patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir socialinės apsaugos ir darbo ministro 2001 m. gruodžio 13 d. įsakymu Nr. 645/169, Žin. 2001, Nr. 110-4008).

Darbuotojų apsaugos nuo cheminių veiksnių darbe nuostatai (Patvirtinta Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. liepos 24 d. įsakymu Nr. 97/406, Žin. 2001, Nr. 65-2396).

Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo taisyklės (Patvirtinta Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. birželio 27 d. įsakymu Nr. 348, Žin., 2002, Nr. 81-3503).

Atliekų tvarkymo taisyklės (Patvirtinta Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. 217, Valstybės žinios, 1999, Nr. 63-2065, 2004, Nr. 68-2381).

Darbuotojų aprūpinimo asmeninėmis apsauginėmis priemonėmis nuostatai. (Patvirtinta Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 1998 m. balandžio 20 d. įsakymu Nr. 77, Žin., 1998, Nr. 43-1188).

Bendrosios cheminių medžiagų ir preparatų sandėliavimo taisyklės. (Patvirtinta Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1998 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr. 272, Žin., 1999, Nr. 31-896).

HN 53-2:2002 "Leidžiami vartoti maisto priedai. Specifiniai saldiklių, dažiklių ir kitų maisto priedų grynumo kriterijai" (Patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. 686, Žin., 2003, Nr. 91-4135).

Informacija, nurodyta cheminės medžiagos preparato pakuotės (taros) etiketėje (pagal 67/548/EEC, 1999/45/EC). Netaikoma.

16. KITA INFORMACIJA

Pavojingumo simboliai ir skaitmeniniai ženklai, nurodyti 2 skyriuje: nėra.

Saugos duomenų lapo papildomi pildymo šaltiniai:

Duomenys, pateikti Švedijos Nacionalinio chemikalų inspektorato (KEMI), Europos chemikų draugijos tinklalapiuose.

Šiame saugos duomenų lape pateikti duomenys turi būti prieinami visiems, kurių darbas yra susijęs su chemine medžiaga, preparatu. Duomenys atitinka mūsų turimas žinias ir yra skirti apibūdinti cheminį produktą saugos ir sveikatos darbe, aplinkos apsaugos aspektais. Saugos duomenų lapo informacija bus papildyta atsiradus naujų duomenų apie chemines medžiagos preparato poveikį sveikatai ir aplinkai, apie prevencijos priemones pavojams sumažinti arba jiems visiškai išvengti. Saugos duomenų lape pateikta informacija neatskleidžia kitų specifinių cheminės medžiagos, preparato savybių.

KOKYBĖS PAŽYMĖJIMAS

KAUSTIKINĖ SODA NaOH

Kiti pavadinimai (sinonimai):	natrio šarmas, natrio hidroksidas
Kilmės šalis:	Lenkija
Išfasavimas:	autocisterna; 1 m ³ konteineriai; 25 kg bakeliai
CAS Nr.:	1310-73-2
EINECS Nr.:	215-185-5

Parametras	Norma	Tyrimų rezultatas
Aprašymas	bespalvis skaidrus skystis	atitinka
NaOH masės dalis, %	49,0-51,0	50,2
Na ₂ CO ₃ masės dalis, %	≤ 0,20	0,13
NaCl masės dalis, %	≤ 0,020	0,004
NaClO ₃ masės dalis, %	≤ 0,0050	0,0002
Fe masės dalis, ppm	≤ 5,00	0,41

Produktas atitinka reikalavimus maisto priedui **E 524**

Partijos numeris:	78807327	Pagaminimo data:	01-08-2009
Sertifikato numeris	SH5/09/00000206	Geriausia iki:	08-2014

RID/ADR, ICAO, IMDG

JI numeris	Cheminės medžiagos, preparato pavadinimas	Pavojingumo klasė	Pakavimo grupė
1824	NATRIO HIDROKSIDO TIRPALAS	8	II

Išrašymo data: 2009-08-14

Atitinka gamintojo išduotą kokybės sertifikatą

Cheminė medžiaga **NATRIO ŠARMAS**

1. PRODUKTO IR ĮMONĖS ĮVARDIJIMAS

Cheminės medžiagos pavadinimas: **NATRIO ŠARMAS**

Kiti pavadinimai: natrio šamas, kaustikinė soda.

Juridinis ar fizinis asmuo, atsakingas už medžiagos pateikimą rinkai: O.Žuravliovo įm. "AVSISTA"

Adresas: Kosmoso g. 16-46, Visaginas

Telefonas/faksas: (266)32414

Tel. ypatingais atvejais: (22)622942, 624021

2. SUDĖTIS/INFORMACIJA APIE KOMPONENTUS

Empirinė (molekulinė) formulė: HNaO

Molekulinis masė: 40.00

Pavojingos sudedamosios dalys :

EC Nr.	CAS Nr.	Chem. pavad.	Koncentracija	Simboliai	R-frazės
215-185-5	1310-73-2	Natrio šarmas		C	R35

Žiūrš 15 punktą "Teisinė informacija"

nudegina

3. PAVOJŲ ĮVARDIJIMAS

Gaisrų ir sprogimų galimybė:

Pavojingumas žmonių sveikatai: sukelia stiprius nudegimus.

Pavojingumas aplinkai:

4. PIRMOSIOS PAGALBOS PRIEMONĖS

Įkvėpus: grynas oras. Kviesti gydytoją.

Patekus ant odos: plauti dideliu kiekiu vandens. Tepti polietilenglikoliu 400. Nedelsiant nuvilkti suteptus rūbus.

Patekus į akis: išplauti dideliu kiekiu vandens ne trumpiau 10min. plačiai atmerkus akis. Nedelsiant kviesti akių specialistą.

Prarijus: duoti nukentėjusiajam gerti daug vandens (jei reikia, keletą litrų), nesukelti vėmimo (perforacijos pavojus!). Nebandyti neutralizuoti.

Gydytojo žiniai:

5. PRIEŠGAISRINĖS PRIEMONĖS

Savaiminio užsiliepsnojimo temperatūra: neegzistuoja.

Plūpsnio temperatūra: neegzistuoja.

Sprogumo ribos: neegzistuoja.

Degumas: nedegus. Atvira liepsna gali įtakoti nuodingų garų susidarymą.

Sprogumas: kontakte su lengvaisiais metalais gali išsiskirti vandenilis (sprogimo pavojus).

Gaisro gesinimo priemonės: CO_2 , milteliai. Užberti sausu smėliu arba cementu.

Ypatingi nurodymai gesinant gaisrą: neleisti, kad vanduo po gesinimo patektų į gruntinius vandenis.

Išsiskyrusius garus surinkti vandeniui.

Apsaugos priemonės gaisrą gesinantiems žmonėms: neiti į avarijos vietą be tinkamo chemiškai atsparaus apsauginio kostiumo ir autonominio kvėpavimo aparato.

6. AVARIJŲ LIKVIDAVIMO PRIEMONĖS

Asmeninės apsaugos priemonės: vengti dulkių susidarymo, neįkvėpti dulkių. Vengti kontakto su medžiaga. Užtikrinti gerą patalpos vėdinimą.

Aplinkosaugos priemonės: nepilti į kanalizaciją.

Cheminė medžiaga **NATRIO ŠARMA**

Valymo būdai: atsargiai surinkti sausą medžiagą. Kuo skubiau atsikratyti. Išvalyti paveiktą teritoriją.

7. NAUDOJIMAS IR LAIKYMAS

Tvarkymas: sandariai uždarytą. Sausai. Atskirai nuo rūgščių. Laikymo temperatūrai reikalavimų nėra.
Specialieji sandėliavimo reikalavimai: netinka tara iš aliuminio, alavo ir cinko.

8. POVEIKIO KONTROLĖ IR ASMENINĖ APSAUGA

Didžiausia leistina koncentracija darbo aplinkos ore:

Asmeninių apsaugos priemonių priežiūros reikalavimai:

Kvėpavimo takų apsaugos priemonės: reikalaujama, kai susidaro dulkės.

Akių apsaugos priemonės: reikalaujama.

Rankų ir odos apsaugos priemonės: reikalaujama

Apsaugos darbo drabužiai: apsauginiai drabužiai turi būti pritaikyti darbo aplinkai, priklausomai nuo naudojamų medžiagos koncentracijų ir susidaranciu pavojingų medžiagų. Būtinybę naudoti chemiškai atsparius rūbus reikėtų suderinti su tiekėju.

Apsaugos priemonės baigus darbą: nedelsiant persirengti. Naudoti apsauginius kremus. Nusiplauti veidą ir rankas po darbo su medžiaga.

9. FIZIKINĖS IR CHEMINĖS SAVYBĖS

Agregatinė būsena: skystis

Spalva: balta

Kvapas: bekvapis

Plūpsnio temperatūra: nėra

Savaiminio užsiliepsnojimo temperatūra: nėra

Sprogumo ribos: žemutinė
viršutinė

Virimo temperatūra ar t-rų intervalas: 1390°C

Santykinė molekulinė masė: 40.00

Lydymosi temperatūra ar t-rų intervalas: 324°C

Garų slėgis: nėra

Kiti duomenys:

Santykinis tankis: 2.13g/cm³

Tirpumas: vandenyje: 1090g/l (20°C), 3350g/l (100°C)
kituose tirpikliuose:

10. STABILUMAS IR REAKTINGUMAS

Cheminis stabilumas: higroskopiškas.

Vengtinės sąlygos: nėra informacijos.

Vengtinės medžiagos: metalai, lengvieji metalai, rūgštys, nitrilai, alkilinti žemės šarminiai metalai miltelių pavidale, amoniakiniai junginiai, cianidai, magnis, organiniai nitro junginiai, degūs organiniai junginiai, fenoliai ir oksidatoriai. Vengti vandenilio susidarymo (sprogimo pavojus!).

Skilimo produktai: nėra informacijos.

11. TOKSIKOLOGINĖ INFORMACIJA

Ūmus toksiškumas: kiekybinių duomenų apie medžiagos toksiškumą nėra.

Dirginimas:

Jautrinimas:

Chroniškas ir ilgalaikis toksiškumas:

Poveikis žmonėms: įkvėpus – degina kvėpavimo takus. Patekęs ant odos nudegina. Patekęs į akis – nudegina, yra apakimo pavojus. Prarijus – burnos ertmės, ryklės, stemplės ir virškinimo trakto pažeidimai. Perforacijos stemplėje ir plaučiuose rizika.

Kancerogeniškumas:

12. EKOLOGINĖ INFORMACIJA

Cheminė medžiaga **NATRIO ŠARMA**

Stabilumas aplinkoje: biologiškai nedegraduoja. Neutralizacija galima vandens augalų pagalba.

Bioakumuliacija:

Sklidimas aplinkoje:

Toksiškumas vandenyje: toksiškas žuvims ir planktonui. Neigiamai veikia pH reikšmę. Galimas mirtinas poveikis žuvims.

Toksiškumas žuvims: LC₅₀: 189mg/l (1N tirpalui=40 g/l) žuvims EC₀: <20 mg/l

Vandens organizmams: LC₅₀: 10-100mg/l/96h.

Kitas toksiškumas:

Poveikis aplinkai: nesukelia biologinio deguonies deficito. Nepilti į atvirus vandens telkinius.

13. ATLIEKŲ TVARKYMAS

Išsiliejusios medžiagos sunaikinimas: sausą medžiagą surinkti mechaniškai. Dulkes sugaudyti vandeniui.

Gamybinių atliekų sunaikinimas: vadovautis LR nustatytais normomis.

14. GABENIMO INFORMACIJA

	Pavojingo krovinio kodas	Kenksmingumo klasė	JT Numeris	Pakavimo grupė
RID/ADR	41b	8	1823	II
IMO		8	1823	II
IATA		8	1823	II
				II

15. TEISINĖ INFORMACIJA:

ES klasifikacija ir ženklavimas: 215-185-5

Ženklavimo reikalavimai: ženklavimas būtinas

Klasifikacija: C, R35

Pavojingumo simboliai: C

Rizikos frazės:R35: Sukelia stiprius nudegimus.

Saugumo frazės:S26: Patekus į akis, nedelsdami praplaukite vandeniui ir kreipkitės į gydytoją.

S37/39: Naudokite tinkamas akių ir (arba) veido apsaugos priemones.

S45: Nelaimingo atsitikimo atveju arba negerai pasijutę, nedelsdami kreipkitės į gydytoją ir parodykite šią etiketę.

16. KITA INFORMACIJA

Šiame SDL pateikta informacija turi būti prieinama visiems dirbantiems. Informacija pagrįsta mūsų turimomis žiniomis ir yra skirta apibūdinti produktą atsižvelgiant tik į sveikatos, saugos darbe bei aplinkosaugos reikalavimus. Ji negarantuoja jokios specifinės produkto savybės.

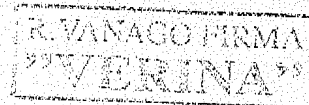
Jeigu pastebėjote netikslumų ar klaidų arba turite papildomos informacijos šiam SDL, prašome pranešti tel./faks. (22)737300.

degussa.
Balinimo ir vandens chemija

SAUGOS DUOMENŲ LAPAS
93/112/EWG

pagal ES - direktyvas

PRAESTOL K 133 L

Versija 4

Perdirbta: 2004 09 02

Spausdinimo data: 2004 09 30

1. MEDŽIAGOS, JOS PARUOŠIMO IR FIRMOS APIBŪDINIMAS

Informacija apie medžiagą

Medžiagos pavadinimas:

Praestol K 133 L

FIRMA:

Stockhausen GmbH
Bäckerpfad 25
47805 Krefeld

Telefonas:

+49-2151-38-1370

Faksas:

+49-2151-38-1647

Panaudojimas:

Flokuliantas

2. MEDŽIAGOS SUDĖTIS / SUDĖTINIŲ DALIŲ DUOMENYS

Cheminis apibūdinimas:

amido/katjoninio akrilo rūgšties derivato kopolimeras kaip emulsija
izoparafiniuose angliavandeniliuose.

Pavojingos sudėtinės dalys:

Aprašymas:

Kopolimeras iš akrilo amido ir katjoninio akrilo rūgšties derivato

Kiekis:

~ 10 %

R-normos:

52/53

EINECS:

Polimeras

Pavojingos sudėtinės dalys:

Aprašymas:

C-16-alkanas

Kiekis:

~ 30 %

Simbolis (-iai):

XN

R-normos:

65

Pavojingos sudėtinės dalys:

Aprašymas:

Rieb. alkoholio poliglukolio eteris

Kiekis:

< 3 %

Simbolis (-iai):

XI, N

R-normos:

41-50

CAS-Nr.:

68213-23-0

(Numeris iš tarptautinio

chemikalų sąrašo)

EINECS:

Polimeras

3. GALIMI PAVOJAI

Išsiliejusi medžiaga, susimaišiusi su vandeniu ar drėgme, sukelia didelį paslydimo pavojų!

Galimas dirginimo pojūtis, jei medžiaga patenka ant odos ar į akis.

Didelė tikimybė toksiškumo vengti išsiskverbimo į natūralius vandens telkinius.

4. PIRMOS PAGALBOS PRIEMONĖS

Jei medžiaga patenka į akis:

Praskalauti gausiu kiekiu vandens, iškviešti medicininę pagalbą.

Jei medžiaga patenka ant odos:

Nuplauti su vandeniu ir muilu. Nusiimti suteptus rūbus.

Prarijus:

Esant blogai savijautai kreiptis į gydytoją.

5. PRIEMONĖS KOVOJANT SU GAISRU

Ypatingi pavojai dėl medžiagos, jos sudegusių produktų:
Degant išsiskiria anglies monoksidas, azoto oksidai.

Ypatingi apsaugos įrenginiai kovai prieš gaisrą:
Nereikalingos jokios ypatingos priemonės.

Tinkamos gesinimo priemonės:

Purškiamo vandens srovė, putos, anglies dioksidas, sausos gesinimo priemonės.

6. APSAUGOS PRIEMONĖS, KAI MEDŽIAGA ATSITIKTINAI IŠSIPILA

Aplinkos apsaugos priemonės:

Neleisti medžiagai patekti į vandens telkinius, kanalizaciją ir žemę.

Surinkti absorbuojančios medžiagos pagalba ir pašalinti į atliekas.

Kiti nurodymai:

Išsilejusi medžiaga susimaišiusi su vandeniu ar drėgma kelia didesni pavojų žmogui paslysti.

7. NAUDOJIMAS IR SANDĖLIAVIMAS

Nurodymai apsaugoti nuo gaisro ir sproginų:

Jokių ypatingumų

Sandėliavimas

Sandėlio temperatūra:

-10-35°C

8. ASMENIMS TAIKOMOS SAUGOS PRIEMONĖS IR APRIBOJIMAI

Reikalavimai darbo vietai:

Bazė: MAK

Asmenims taikomos saugos priemonės:

Rankų apsauga:

Patariama apsaugoti rankas spec. pirštinėmis

Ilgesnis kontaktas su medžiaga:

Medžiaga: Butilo kaučiukas
Storis (mm): > 0,7

Trumpesnis kontaktas su medžiaga:

Medžiaga: Nitrilo pirštinės
Storis (mm): > 0,4

Akių apsaugai:

Reikalingi apsauginiai akiniai

Reikalavimai higienai:

Laikytis įprastų apsaugos ir švaros priemonių taisyklių kaip ir dirbant su chemikalais.

9. FIZINĖS IR CHEMINĖS SAVYBĖS

Medžiagos pavidalas

Forma: skysta

Spalva: balkšva

Kvapai: į parafiną panašus kvapas

Kiti duomenys

Minkštėjimo temperatūra:

< -15°C

Virimo temperatūra:

~ 98°C

Pliūpsnio temperatūra:

> 100°C

Metodas: DIN 51758

Pliūpsnio temperatūra:

> 100

Garo slėgis prie 20,0°C:

> 35 hPa

Medžiagos tankis prie 20,0°C:

1,03 g/cm³

Tirpumas vandenyje prie 20,0°C:	didinant medžiagos klampumą tirpumas didėja
pH vertė:	3,4 – 4,2 kai 10,0 g/l (20,0°C)
Tirpiklio kiekis:	~ 25 %
Klumpumas, dinamiškas:	1.000 - 4.000,0 mPa.s prie 20,0°C
Klumpumas, dinamiškas:	> 7,0 mPa.s prie 40,0°C

10. STABILUMAS IR REAKTINGUMAS

Terminis suardymas:	Stabilus naudojant įprastomis sąlygomis.

11. DUOMENYS APIE MEDŽIAGOS TOKSIŠKUMĄ

Ūmus, oralinis toksiškumas:	LD50 Dozė: > 2.000 mg/kg
Kiti duomenys:	Sveikatai pavojingas poveikis iki šiol nėra pastebėtas. Esant ilgesniam kontaktui su oda ar patekus medžiagai į akis, galimas dirginimo poveikis.

12. DUOMENYS GAMTOS APSAUGAI

Eliminavimo duomenys (atsparumas ir pašalinimas):	
Biologinis pašalinimas:	Metodas: OECD 111 (LC C 7) Hidrolizė > 70% (28d), atitinka lengvam biologiniam pašalinimui pagal 67/548/EWG, priedas VI
Fizinis – cheminis pašalinimas:	Dėl medžiagos struktūros yra pasiekiamas didelis šalinimo procento skaičius biologinio nutekamojo vandens valymo įrenginiuose, nes įvyksta susijungimas su aktyviuoju dumbliu.
Toksiškumas dafnijoms:	Daphnia magna EC50 > 10 mg/l Bandymo laikas: 48 val. Metodas: OECD Nr. 202 Aktyvios medžiagos duomenys: Literatūriniai duomenys
Toksiškumas žuvims:	LC50 > 1-10 mg/l Bandymo laikas: 96 val. Metodas: OECD Nr. 203 Aktyvios medžiagos duomenys: Literatūriniai duomenys
BSB: (biologinis deguonies poreikis)	Metodas: DEV H 51 BSB: 240 mg O2/g
CSB: (cheminis deguonies poreikis)	1160 mg O2/g Metodas: DEV H 41 / DIN 38409
Kiti duomenys:	Poveikis vandens organizmams yra pagrįstas polimero katijoniniu krūviu. Krūvis natūraliuose vandens telkiniuose neutralizuojamas dalelių ir ištirpusios organinės anglies adsorbcijos pagalba. Dėl to toksiškumas vandens telkiniuose sumažinamas daugiau nei 10-čia kartų.
Kiti duomenys:	Be biologinio nutekamųjų vandenių valymo neleisti koncentruotai medžiagai patekti į vandenį.

13. PASTABOS ATLIEKŲ IŠVEŽIMUI

Medžiaga:	Medžiaga galima išvežti į atliekas pagal vietinius ar vyriausybinius nurodymus, pvz. į tam skirtus deginimo įrenginius.
Nešvarūs įpakavimai:	Po tinkamo valymo, prisilimant asmeninę atsakomybę, nepažeistas įpakavimas gali būti vėl panaudotas.

14. DUOMENYS DEL TRANSPORTAVIMO

Transportavimas sausuma: Pagal galiojančias transporto instrukcijas tai nėra pavojingas krovinys.
 Transportavimas jūra: Pagal galiojančias transporto instrukcijas tai nėra pavojingas krovinys.
 Transportavimas oru: Pagal galiojančias transporto instrukcijas tai nėra pavojingas krovinys.

15. NURODYMAI

Apibūdinimas pagal ES - direktyvas

Bendri nurodymai: Žymėjimas nėra būtinas.

Pavojingų komponentų žymėjimas ant etikečių: Saugos duomenų lapai pateikiami dirbantiesiems su medžiaga.

Nacionalinės instrukcijos

Vandens pavojingumo laipsnis: WGK 2 žalingas vandeniui (savarankiškas priskyrimas)
 Priedas 4 Nr. 3 VwVwS

TA oras:

nenustatyta

16. KITI DUOMENYS

R-normos: žr. 2 ir 3 punktus

R 52/53 žalingas vandens organizmams. Vandens telkiniuose gali turėti ilgalaikį žalingą poveikį.
 R65 – žalingas sveikatai; Medžiagai patekus į burną, gali pakenkti plaučiams.

R41 – rimtas pavojus akims.

R50 – labai žalinga vandens florai ir faunai.

Likusių monomerų kiekis: akrilo amidas < 0,05 %

Pakeitimai: Skyrius 2/12/15

Saugos duomenų lapą išleido: Toksikologijos ir ekologijos laboratorija/medžiagos saugumo sektorius

Atsakingas asmuo: Krefeldo toksikologijos ir ekologijos laboratorija/medžiagos saugumo sektorius

Informacija, esanti šiame saugos duomenų lape, atitinka mūsų žinias ir patyrimą. Duomenys turėtų Jums padėti saugiai apseiti su medžiaga ją sandėliuojant, perdirbant, transportuojant ir išvežant į atliekas. Kitiems produktams šie duomenys netinka. Jei šiame saugos duomenų lape minimas produktas imaišomas į kitas medžiagas ar kitaip apdorojamas, saugos duomenų lapo informaciniai duomenys negali būti pritaikomi naujai gautam produktui.

SAUGOS DUOMENŲ LAPAS (pagal reglamentą (EB)Nr.453/2010)

Psl. 1/4

SUPERFOSFATAS

Nuoroda: Peržiūrėjimo data: 2010-09-24 Ankstesnė data:

1. CHEMINĖS MEDŽIAGOS / PREPARATO IR BENDROVĖS / ĮMONĖS PAVADINIMAS

Cheminės medžiagos, preparato pavadinimas: **SUPERFOSFATAS**

Kiti pavadinimai (sinonimai): Paprastas superfosfatas

Paskirtis: naudojamas kaip trąša, taip pat kompleksinių trąšų gamybai.

Platintojas: UAB Emolus, A.Stulginskio g. 41A, Kaunas, Lietuva. Tel. 8-37 263494, info@emolus.lt

Už SDL pildymą atsakingo kompetentingo asmens el. pašto adresas: info@emolus.lt

Telefonas skubiai informacijai suteikti: Lietuvos apsinuodijimų kontrolės ir informacijos biuras, telefonas 8~5 236 20 52, faksas 8~5 236 21 42 el. paštas info@tox.lt

2. GALIMI PAVOJAI

Pavojai, susiję su užsidegimo arba sprogimo galimybe: medžiaga nedegi ir nesprogi.

Pavojai žmonių sveikatai, galimo poveikio pasekmės: neklasifikuojama kaip pavojinga. Dulkės gali dirginti akis. Įkvėpus dulkių – kvėpavimo takų dirginimas. Daugiau informacijos – žiūr. 11 sk.

Pavojai aplinkai ir galimos žalos pasekmės: tirpsta vandenyje, ypatingi pavojai nenustatyti.

3. SUDĖTIS / INFORMACIJA APIE KOMPONENTUS

Empirinė (molekulinė) formulė: tikslios nėra. Apytikslė formulė: $\text{Ca}(\text{H}_2\text{PO}_4)_2 \cdot 2\text{H}_2\text{O} + \text{CaSO}_4 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$

Molekulinė masė: tikslios nėra.

CAS Nr.	EINECS Nr.	Cheminis pavadinimas	Koncentracija (%) produkto masės	Klasifikacija
8011-76-5	232-379-5	Superfosfatas	P_2O_5 – min. 19 CaO – min. 10 SO_3 – min. 28	nėra

4. PIRMOSIOS PAGALBOS PRIEMONĖS

Bendra informacija: visais atvejais, kai pasireiškia pakenkimo sveikatai požymiai, nedelsiant kreiptis į gydytoją. Jei nukentėjęs praradęs sąmonę, negalima duoti nieko gerti ar dėti ką nors į burną. Įtarus ar nustačius apsinuodijimą šia medžiaga, būtina nedelsiant kreiptis į Apsinuodijimų kontrolės ir informacijos biurą tel. (8~5) 236 20 52.

Cheminės medžiagos, preparato patekimo į organizmą būdas:

Įkvėpus dulkių: išeiti į tyrą orą, ramybė. Jeigu yra kvėpavimo sutrikimų, nedelsiant kviesti gydytoją.

Patekus ant odos: nusivilkti užterštus drabužius, odą gerai nuplauti vandeniu su muilu.

Patekus į akis: kuo skubiau plauti akis su vandeniu, pakeliant ir nuleidžiant vokus. Jei įmanoma, išimti kontaktinius lęšius. Dėl kristalinės medžiagos struktūros galimi mechaniniai akių pažeidimai. Skubiai kreiptis pagalbos į gydytoją.

Prarijus: skalauti burną, duoti išgerti 1-2 stiklines vandens, jeigu nukentėjusysis nepraradęs sąmonės – sukelti vėmimą, kviesti gydytoją.

Informacija gydytojui: prarijus ar įkvėpus terminės destrukcijos produktų apsinuodijimo simptomai gali pasireikšti pavėluotai, todėl nukentėjusysis turi būti stebimas mažiausiai 48 val.

5. PRIEŠGAISRINĖS PRIEMONĖS

Nedegus. Gaisro gesinimo priemonės turi būti parenkamos, įvertinant aplink esančių ir degančių medžiagų savybes.

Specialūs pavojai, kuriuos gali kelti pati cheminė medžiaga ar preparatas, degimo produktai arba degant išsiskiriančios dujos: terminio skilimo metu išsiskiria pavojingos dujos – fosforo oksidai, sieros oksidai.

7. NAUDOJIMAS IR SANDĖLIAVIMAS

Reikalavimai ir rekomendacijos naudojimui: naudoti pagal atitinkamos gamybos technologinį reglamentą ar laukų tręšimo technologiją. Dirbant ar perpilant uždaroje patalpoje, darbo vietoje turi būti tiekiami - ištraukiami ventiliacija, išvengti dulkių susidarymo.

Reikalavimai sandėliavimui: laikyti sandariai uždarytose plastikinėse talpose ar maišuose sausoje patalpoje. Maišus su produktu rekomenduojama sandėliuoti ant padėklų.

Netinkamos (nesuderinamos) kartu sandėliuoti cheminės medžiagos: stiprios rūgštys.

Nurodymai dėl ribinio cheminės medžiagos, preparato kiekio, galimo sandėliuoti nurodytomis sąlygomis: teisingai sandėliuojant - netaikoma.

Reikalavimai cheminės medžiagos, preparato pakuotei: plastikinės talpos, maišai su polietileninės ar polipropileninės plėvelės įdėklais, laminuoti maišai.

8. CHEMINĖS MEDŽIAGOS, PREPARATO POVEIKIO PREVENCIJA

Cheminės medžiagos ribinė vertė darbo aplinkos ore: HN 23:2007 duomenų nerasta.

Techninės priemonės: gera patalpų ventiliacija, vengti išbyrėjimo ir produkto dulkėjimo.

Kvėpavimo takų apsauginės priemonės: apsisaugojimui nuo dulkių turi būti naudojamos puskauskės su filtru, apsaugančiu nuo kenksmingų dulkių –P1 pagal LST EN 143, respiratoriai FFP1 pagal LST EN 149. Gaisro metu – autonominiai kvėpavimo aparatai.

Rankų ir odos apsauginės priemonės: brezentinės, odinės, PVC ar guminės pirštinės.

Kitos odos apsauginės priemonės (darbo drabužiai, avalynė ir kt.): dėvėti švarius, visą kūną dengiančius drabužius. Kojų apsauga - darbiniai odiniai ar guminiai, visą pėdą dengiantys batai.

Asmens higienos priemonės: nevalgyti, nerūkyti, negerti darbo vietoje. Periodiškai keisti darbo drabužius.

Plauti rankas prieš valgį. Baigus darbą, nusiprausti duše, persirengti.

9. FIZIKINĖS IR CHEMINĖS SAVYBĖS

Agregatinė būseną: kieta, kristaliniai milteliai ar granulės.

Juslinės savybės (spalva, kvapas): balti ar pilkšvi, be kvapo.

Vandenilio jonų koncentracijos vertė, pH: ~ 4,5 (50g/l tirpalo 20 °C temperatūroje).

Virimo temperatūra, °C: netaikoma,

Degumas, sprogdumo ribos: netaikoma

Oksidavimosi savybės: netaikoma

Lydymosi temperatūra, °C: skyla iki lydymosi temperatūros.

Destrukcijos temperatūra, °C: >1000.

Specifinė masė, tankis kg/m³: ~ 1200 (piltinis).

Tirpumas (vandenyje): geras.

Pasiskirstymo koeficientas(n-oktanolis /vanduo): netaikoma

Klumpumas: netaikoma

Garų slėgis, garų specifinis tankis, garavimo greitis: netaikoma.

10. STABILUMAS IR REAKTINGUMAS

Cheminis stabilumas ir pavojingos cheminės reakcijos: laikant normaliomis sąlygomis, stabilus.

Vengtinios aplinkos sąlygos ir cheminės medžiagos, sukeliančios pavojingas chemines reakcijas: higroskopiškas - laikant saugoti, kad nebūtų pažeistos pakuotės, nelaikyti arti ugnies ir karščio šaltinių. Vengtinios medžiagos – stiprios rūgštys.

Skilimo produktai: terminės destruktijos metu išsiskiria chloras sieros dioksidas, sieros trioksidas, fosforo oksidai.

SAUGOS DUOMENŲ LAPAS (pagal reglamentą (EB)Nr.453/2010)

Psl. 3/4

SUPERFOSFATAS

Nuoroda: Peržiūrėjimo data: 2010-09-24 Ankstesnė data:

Nestabilūs skilimo produktai: sieros dioksidas, kuris reaguodamas su oro drėgme sudaro sieros trioksidą (sieros rūgšties anhidridą).

11. TOKSIKOLOGINĖ INFORMACIJA

Ūmus toksiškumas bandomiesiems gyvūnams: medžiagos toksiškumas mažas, tikslių duomenų nerasta.

Dirginimas: neklasifikuojama kaip dirginanti.

Sensibilizuojantis poveikis: nenustatytas.

Poveikis žmonėms:

Įkvėpus: įkvėpus dulkių, galimas kvėpavimo takų dirginimas. Pernelyg didelis dulkių įkvėpimas gali sąlygoti kosėjimą ir dusimą, dirginti nosies gleivinę.

Patekus į akis: gali dirginti, akys parausta, skausmas, ašarojimas. Akys ypač gali būti pažeistos būnant užsimerkus. Gali mechaniškai pažeisti rageną.

Patekus ant odos: pernelyg didelis kiekis gali sudirginti odą ir sukelti raudonį.

Prarijus: pilvo skausmai, gerklės perštėjimas. Dideles dozės gali sukelti skrandžio uždegimus, šoką.

Kancerogeniškumas, mutageniškumas, toksiškumas reprodukcijai: nenustatyti.

12. EKOLOGINĖ INFORMACIJA

Ekotoksiškumas (toksiškumas vandens, dirvožemio organizmams, kitiems gyvūnams ir augalams): ekotoksiškumas mažas, tikslių duomenų nerasta.

Išsilaikymas ir skilimas (biodegradacija): tirpsta vandenyje, disocijuoja į jonus, išsisklaido. Kalcis sudaro netirpius inertiškus junginius.

Bioakumuliacija: fosfato jonus pasisavina augalai. Dideli kiekiai skatina nepageidautiną vandens floros augimą.

13. ATLIEKŲ TVARKYMAS

Reikalavimai atliekų neišmesti į aplinką: neišleisti į kanalizaciją, nepilti į vandens telkinius, ant dirvožemio.

Cheminės medžiagos, preparato atliekų, užterštų pakuočių šalinimo būdai (deginimas, utilizacija, šalinimas sąvartyne ir kt.): atliekos gali būti naudojamos kaip trąša. Jeigu neįmanoma atliekų panaudoti kaip trąšos, jos turi būti utilizuojamos pagal vietos savivaldos reikalavimus. Atliekų kodai: 06 09 04, 06 13 99, 06 03 99, atliekų pavojingumą lemiančių savybių nėra. Polietileninė, polipropileninė, popierinė, kompleksinė ir pan. pakuotė gali būti perdirbama.

14. INFORMACIJA APIE GABENIMĄ

Pavojingų krovinių gabenimo reikalavimai netaikomi

15. INFORMACIJA APIE REGLAMENTAVIMĄ

Teisės norminiai aktai, reglamentuojantys cheminės medžiagos, preparato klasifikaciją, ženklimą, naudojimo ribojimą, darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus, ribines vertes darbo aplinkoje, atliekų tvarkymą ir kt.

- Pavojingų cheminių medžiagų ir preparatų klasifikavimo ir ženklavimo tvarka. (Patvirtinta LR aplinkos ministro ir sveikatos apsaugos ministro 2000 m. gruodžio 19 d. įsakymu Nr. 532/742, 2002 m. birželio 27 d. įsakymu Nr. 345/313 patvirtinta redakcija (Žin., 2002, Nr. 81-3501,). Pakeitimai: Žin., 2003, Nr. 81(1)-3703; 2005, Nr. 115-4196; 2007, Nr. 22-849; 2008, Nr. 66-2517.

- Pavojingų cheminių medžiagų ir preparatų pakuotės reikalavimų bei pakavimo tvarka. (Patvirtinta LR aplinkos ministro 2002 m. lapkričio 19 d. įsakymu Nr. 599, Žin., 2002, Nr. 115-5161, 2008, 53-1989).

- HN 23:2007 "Cheminų medžiagų profesinio poveikio ribiniai dydžiai. Matavimo ir poveikio vertinimo bendrieji reikalavimai" (Patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2007 m. spalio 15 d. įsakymu Nr. V-827/A1-287, Žin., 2007, Nr. 108-4434.

Nuoroda: Peržiūrėjimo data: 2010-09-24 Ankstesnė data:

- Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo taisyklės (Patvirtinta Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002m.birželio 27 d. įsakymu Nr. 348, Žin., 2002, Nr. 81-3503).
- Atliekų tvarkymo taisyklės. (Patvirtinta Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 722, Žin., 2004, Nr. 68-2381).
- Darbuotojų aprūpinimo asmeninėmis apsauginėmis priemonėmis nuostatai. (Patvirtinta Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2007 m. lapkričio 26 d. įsakymu Nr. A1-331, Žin., 2007, Nr123-5055).
- Europos sutartis dėl pavojingų krovinių tarptautinių vežimų keliais (ADR).
- EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (EB) Nr. 1907/2006 2006 m. gruodžio 18 d. dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiantis Europos cheminių medžiagų agentūrą, iš dalies keičiantis Direktyvą 1999/45/EB bei panaikinantis Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 793/93, Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1488/94, Tarybos direktyvą 76/769/EEB ir Komisijos direktyvas 91/155/EEB, 93/67/EEB, 93/105/EB bei 2000/21/EB (Europos Sąjungos oficialusis leidinys, Nr. L 396, 30.12.2006, klaidų atitaisymas - L 136/3, 2007 5 29).
- KOMISIJS REGLAMENTAS (ES) Nr. 453/2010 2010 m. gegužės 20 d. iš dalies keičiantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH). (OL 2010, L 133/1, p.1).
- 2008 metų gruodžio 16 dienos Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1272/2008 dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklinimo ir pakavimo, iš dalies keičiantis ir panaikinantis Direktyvas 67/548/EEB bei 1999/45/EB ir iš dalies keičiantis Reglamentą (EB) Nr.1907/2006 (OL 2008 L 353, p.1)

Informacija, nurodyta cheminės medžiagos preparato pakuotės (taros) etiketėje (pagal direktyvas 67/548/EEB, 1999/45/EB):

Pavojingumo simboliai, Rizikos frazės: netaikoma

Saugos frazės: netaikoma

16. KITA INFORMACIJA

Pavojingumo simboliai ir rizikos frazės, nurodyti 3 skyriuje: nėra

Kiti saugos duomenų lapo pildymo šaltiniai: duomenys, pateikti Europos cheminių medžiagų biuro (ECB), Švedijos Nacionalinės chemikalų inspekcijos (KEMI), Tarptautinės laboratorijų organizacijos (ILO), "TOXNET" tinklalapiuose.

Cheminės medžiagos gamintojų parengti saugos duomenų lapai.

Šiame saugos duomenų lape pateikti duomenys turi būti prieinami visiems, kurių darbas yra susijęs su chemine medžiaga, preparatu. Duomenys atitinka mūsų turimas žinias ir yra skirti apibūdinti cheminį produktą saugos ir sveikatos darbe, aplinkos apsaugos aspektais. Saugos duomenų lapo informacija bus papildyta atsiradus naujų duomenų apie chemines medžiagos preparato poveikį sveikatai ir aplinkai, apie prevencijos priemones pavojams sumažinti arba jiems visiškai išvengti. Saugos duomenų lape pateikta informacija neatskleidžia kitų specifinių cheminės medžiagos, preparato savybių